

Sofinancira
Evropska unija

Priročnik za mladinske delavce za spodbujanje vključevanja mladih na podeželju

Projekt "Reactive youth: Rural Entrepreneurship, Active Citizenship and Territories Identity Visibility through the Engagement of Youth" (2022-1-ES02-KA220-YOU-000086121) je bil financiran s podporo Evropske komisije in programa Erasmus+. Ta publikacija odraža zgolj stališča avtorjev, Evropska Komisija ne more biti odgovorna za kakršnokoli uporabo informacij, ki so v njej navedene. Več o projektu si lahko preberete na <https://reactiveyouth.eu/>.

PARTNERJI PROJEKTA

UVOD	1
O projektu Reactive Youth	1
Zakaj ta priročnik?	2
Izhodiščna točka	2
Prvi koraki projekta Reactive Youth	5
POGLAVJE 1: Začetek naše poti	10
1.1 Odgovornost	11
1.2 Facilitacija	14
1.3 Vloga facilitatorja	16
1.4 Aktivnosti za timsko povezovanje, spoznavanje in energisers	18
POGLAVJE 2: Analiza lastnega konteksta	19
2.1 Agenda 2030 in cilji trajnostnega razvoja	25
2.2 Prioritizacija ugotovljenih potreb	29
2.3 Postavljanje jasnih ciljev	32
POGLAVJE 3: Načrtovanje in razporeditev odgovornosti	34
3.1 Logistika	36
3.2 Upravljanje tveganj	40
3.3 Računovodstvo	42
3.4 Spremljanje in evalvacija	43
POGLAVJE 4: Prepoznavanje deležnikov in partnerjev	46
4.1 Pregled relevantnih deležnikov	48
4.2 Kategorizacija vpliva deležnikov glede naravo sodelovanja	50
4.3 Razširjanje pobud, iskanje sinergij in vključevanje deležnikov	52
4.4 Trajnost pobud	56
DELAVNICE	59
ANEKSI	88
BIBLIOGRAFIJA	96

Podpora Evropske komisije pri pripravi te publikacije ne pomeni, da podpira njeno vsebino, ki odraža izključno stališča avtorjev, in Komisija ne more biti odgovorna za kakršno koli uporabo informacij iz te publikacije. Če želite izvedeti več o projektu, obiščite spletno stran www.reactiveyouth.eu.

UVOD

O projektu Reactive Youth

Projekt "Reactive youth: Rural Entrepreneurship, Active Citizenship and Territories Identity Visibility through the Engagement of Youth" (Reactive Youth: Podjetništvo na podežlju, aktivno državljanstvo in prepoznavnost identitete območij z vključevanjem mladih) je bil namenjen oblikovanju priporočil, razvoju rezultatov in izvajanju aktivnosti, ki bi omogočile pristop od spodaj navzgor k razvoju podeželskih območij s povezovanjem mladih in drugi deležnikov. Projekt je mladim iz odmaknjenih regij omogočil, da izrazijo svoja mnenja, potrebe in skrbi glede tega, kako vidijo svet, ter postanejo aktivni državljani, ki razmišljajo v svojem kontekstu, vendar z globalno perspektivo.

Cilj projekta Reactive Youth je bil opolnomočiti mlade, ki živijo na podežlju, da postanejo nosilci sprememb v svojih skupnostih v smeri bolj trajnostnih družbenih in gospodarskih modelov. S spodbujanjem njihovega državljanskega udejstvovanja in Mladinskega strukturiranega dialoga z družbenimi akterji so lahko mladi delili svojo ustvarjalnost in podjetnost za predvidene možnosti zaposlovanja in usposabljanja v svojih regijah. To je bilo mogoče z izkoriščanjem njihovega naravnega in kulturnega bogastva, prispevanju k razvoju regij in zaustavitvi depopulacije.

Poleg tega priročnika, ki ga imate zdaj priložnost raziskati, je projekt razvil tudi drugo gradivo, ki bi lahko bilo koristno za mladinske delavce:

Kratek opis politike za razvoj podeželskih območij & trajnosti s sodelovanjem mladih: Ključno orodje, ki sintetično združuje vse rezultate in gradivo iz začetnih raziskav, ki so bile v okviru projekta izvedene na vseh partnerskih območjih in pri katerih so sodelovali lokalni organi, organizacije civilne družbe in mladi. Na podlagi povratnih informacij vseh akterjev, ki so sodelovali pri njegovem oblikovanju, se osredotoča na oceno dejanskih potreb lokalnih skupnosti in možnih načinov za njihovo reševanje s sodelovanjem mladih.

Indentitetni zemljevidi partnerskih regij: Interaktivni zemljevidi partnerskih območij, ki prikazujejo regionalno identiteto ter spodbujajo interakcijo in razvoj vseh tam živečih lokalnih skupnosti, npr. na otoku, v dolini ali na gori. Na njih so označeni glavni zanimivi kraji, kulturne vrednote ali celo gastronomija, ki so jih odkrili mladi in jih delili s povezavami, videoposnetki, zvočnimi posnetki, slikami ali besedili domačinov. Spodbujajo kulturno identiteto vsakega območja, hkrati pa dajejo dodano vrednost vlogi mladih in poudarjajo glavno privlačnost za prišleke.

Zakaj ta priročnik?

Ta priročnik vsebuje smernice in gradiva, prilagojena potrebam mladinskih delavcev in drugih strokovnjakov, ki delajo z mladimi na podeželju, da bi povečali kakovost mladinskih storitev, ki jih imajo na voljo. Temelji na strukturirani poti za strokovnjake, povezane z lokalnimi dejavnostmi in neformalnimi pristopi, ki se osredotočajo na ozaveščanje mladih o dodani vrednosti njihovih območij za prosti čas, turizem in kulturne dejavnosti (zlasti povezane z varstvom in promocijo okolja), ki bi na njih lahko gradile skupno identiteto, povezano s pripadnostjo posameznemu območju.

Z uporabo tega priročnika boste lahko pripravili delavnice za določanje ciljev in soustvarjali ukrepe v sodelovanju z mladimi, da bi spodbudili spremenbe na njih in v njihovem okolju. Ideja je razširiti perspektive mladih in tako ustvariti tesnejšo povezavo med njimi in njihovimi skupnostmi.

Te delavnice so zasnovane kot aktivnosti, ki lahko okrepijo kritično razmišljanje, izmenjavo drugih pogledov, odprto komunikacijo in lažje učenje, hkrati pa mladim pomagajo razviti močnejše vezi z osebnimi cilji in rastjo. Poleg tega se vse predlagane aktivnosti poskušajo uresničiti čez specifične, merljive, dosegljive, ustrezne in časovno omejene cilje, ki so dober način za oblikovanje mladinskih pobud z dolgoročnimi cilji.

Cilji tega priročnika so torej povečati vključenost mladih v dejavnosti skupnosti na podeželju; povečati njihovo ozaveščenost in skrb za okolje, v katerem živijo; ponovno vzpostaviti stik z njihovo kulturno dediščino in pri tem sodelovati z lokalnimi zainteresiranimi stranmi ter jim pomagati pri vzpostavljanju sinergij z drugimi gibanji in skupinami.

Izhodiščna točka

Izraz „podeželje“ uporabljamo za opisovanje majhnih skupnosti, ki se nahajajo v oddaljenih regijah po vsej državi. Opredelitve pojma „podeželje“ se med posamezniki zelo razlikujejo, nekateri menijo, da gre za subjektivno stanje duha, drugi pa, da gre za objektivno kvantitativno merilo.

Pojem „podeželskih“ in „geografsko izoliranih“ območij sproža vprašanja o njihovih mejah, značilnostih in merilih za kategorizacijo območja kot „podeželskega“:

- ▶ Kaj točno mislimo s „podeželskimi“ in „geografsko izoliranimi“ območji?
- ▶ Kje se ta poimenovanja začnejo in končajo?
- ▶ V kolikšni meri mora biti območje obrobno, da si zasluži oznako „podeželsko“?
- ▶ Kako se gostota prebivalstva upošteva pri opredelitvi „podeželskih“ in „odročnih“ območij?

Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) določa posebna kvantitativna merila za razvrstitev regij kot „podeželskih“. V skladu z njihovimi standardi v članku Pregled podeželske politike OECD (2011) je regija opredeljena kot podeželska, če 50 % njenega prebivalstva živi v skupnostih z manj kot 150 prebivalci na km². V okviru poročila Evropske komisije o razvoju podeželja in politikah 2007-2013 je poudarjeno, da podeželska območja predstavljajo več kot 90 % ozemlja EU in na njih živi več kot polovica prebivalstva EU.

Neodvisna raziskava, kot je ta, ki jo je leta 2019 izvedla Mreža MaMa, je pokazala, da približno 55 % svetovnega prebivalstva mladih živi na podeželju, podeželska mladina pa je med najbolj prikrajšanimi skupinami. Obseg njihove prikrajšanosti je odvisen predvsem od oddaljenosti od osrednjih in mestnih območij.

Vendar se vsa podeželska območja ne soočajo z enakimi izzivi. Tista, ki so oddaljena, se izčrpavajo ali so močno odvisna od kmetijstva, se srečujejo s posebnimi težavami, povezanimi z rastjo, delovnimi mesti in trajnostjo. Ti izzivi vključujejo:

- ▶ Nižje dohodke.
- ▶ Neugodne demografske razmere.
- ▶ Nižjo stopnjo zaposlenosti in višjo stopnjo brezposelnosti.
- ▶ Počasnejši razvoj terciarnega sektorja.
- ▶ Šibkost na področju znanja in spretnosti ter človeškega kapitala.
- ▶ Pomanjkanje priložnosti za ženske in mlade.
- ▶ Nezadostno znanje in spretnosti v nekaterih segmentih kmetijskega sektorja in živilskopredelovalne industrije.
- ▶ Slabši dostop do storitev (informacijskih, zdravstvenih, izobraževalnih itd.).
- ▶ Pomanjkanje razpoložljivih podpornih mehanizmov (mladinski centri, samostojne službe za delo z mladimi, sodelovanje zainteresiranih strani).

V tem okviru je poudarjen pomen dela s podeželsko mladino. Svet Evrope se od leta 1976 osredotoča na politične dokumente, ki obravnavajo položaj podeželske mladine. Kljub razlikam v ekonomskih, socialnih in geografskih razsežnostih so za podeželsko mladino še vedno značilni skupni izzivi. Poleg tega je kriza leta 2008 močno vplivala na populacijo mladih, zaradi česar so evropske vlade začele izvajati pobude, kot sta Pobuda za zaposlovanje mladih in Jamstvo za mlade.

V primerjavi z večjimi mesti so podeželske skupnosti pogosto manjše, zato se mlajši ljudje pogosto preselijo v večja mesta, da bi se dodatno izobraževali ali iskali življenjske priložnosti. Odločitev za življenje v velikih mestih lahko vpliva na mlajše generacije, ki se lahko počutijo izolirane od svojih kulturnih korenin.

Podeželska mladina, ki so jo močno prizadele družbene spremembe, se sooča z izzivi, kot so brezposelnost, marginalizacija, pomanjkanje posvetovanja, težave pri ustanavljanju podjetij, omejen dostop do usposabljanja, nezadostna sredstva, omejene možnosti izobraževanja, slabe poklicne možnosti itd., zato je migracija edina realna možnost za osebni in poklicni razvoj. Poleg tega številni podeželski mladi v izoliranih skupnostih težko dostopajo do informacij o razvojnih priložnostih v dobi globalizacije, čeprav so digitalni domorodci.

Tudi če je dostop do izobraževanja omogočen, je izobraževalni proces običajno usmerjen v mesto, zaradi česar številni podeželski mladi menijo, da je selitev v mesto najboljša izbira. Pomanjkanje želje po življenju na podeželju skupaj z nižjo stopnjo izobrazbe in omejenimi možnostmi v podeželskih skupnostih negativno vpliva na dolgoročne možnosti podeželske mladine, da vstopi na trg dela in si zagotovi dobro plačana delovna mesta.

Evropska komisija (2017) priznava raznolikost podeželskih območij in izzive, s katerimi se soočajo mladi z manj priložnostmi, zato poudarja pomen reševanja teh izzivov. Prednostna naloga je zagotoviti splošno blaginjo in trajnostni razvoj podeželskih skupnosti ter hkrati izboljšati dostop do okvirov participacije, pri čemer se mladinskim organizacijam na lokalni ravni dodeli aktivna vloga za razvoj prenosljivih orodij in mehanizmov, ki se lahko prilagodijo različnim kontekstom.

Prvi koraki projekta Reactive Youth

Glede na dejstva, opisana v prejšnjem razdelku, so se imeli partnerji projekta „Reactive Youth“ v letu 2023 priložnost povezati in izvesti več o šestih podeželskih regijah, ki pripadajo njihovim državam: Otok Syros (Grčija), Brežice (Slovenija), dolina Tietar (Španija), Arouca (Portugalska), Cori (Italija) in Werfenweng (Avstrija).

Cilj te odločitve je bil ugotoviti, kateri dejavniki so skupni tem podeželskim regijam na splošno in kako se s pomočjo številnih kazalnikov razlikujejo od mestnih območij. Cilj je bil ustvariti različne možnosti in načine, da bi ljudje tam živeli in se razvijali v smislu kvantitativnih (kot je gostota prebivalstva) in kvalitativnih dejavnikov.

Z izvedbo dokumentacijske in terenske raziskave, v kateri je sodelovalo 158 mladih, 52 lokalnih oblasti in subjektov civilne družbe s teh območij, je bilo mogoče ugotoviti, kako pomembno je razumeti in opisati značilnosti teh regij.

Na ta način so partnerji opazili bogatost teh območij z vidika zgodovine, dediščine, vere, kulture, naravnih virov in pokrajine, odnosov v skupnosti, vsakdanjega življenja in lokalnih podjetij. Odkrili so pomembna prizadevanja, ki jih tam vlagajo v ohranjanje zgoraj omenjenih vidikov, zlasti ob upoštevanju vprašanj, kot sta, med drugim, okoljska trajnost in potreba po zaščiti edinstvenosti vseh teh krajev.

Tistim, ki tam živijo, ta območja ponujajo posebno kakovost in slog življenja kot sinonime dostopa do zelenih površin, varnosti in zaščite ter priložnosti za sodelovanje v skupnosti. Podeželska območja znana po kakovosti zraka, vode in tal ter odsotnosti onesnaževanja (npr. ne le povezanega s temi dejavniki, temveč tudi zvočnega in

svetlobnega onesnaževanja), kar ima neposredne pozitivne učinke na duševno in telesno zdravje vseh. Zagotavljajo tudi posebno in redno interakcijo med prebivalci ter občutek bližine, ki sta neločljivo povezana z občutkom lokalne identitete, na podlagi katere lahko državljani sprejmejo družbene in participativne vloge v skupnosti, ki so blizu osebnim značilnostim, ciljem in potencialom vsakega posameznika. To pomembno vpliva na nastanek neformalnih podpornih mrež med ljudmi, ki so lahko ključne za spopadanje z nekaterimi izzivi na osebni in skupnostni ravni, kjer ni hitrih in prilagojenih rešitev.

Navedeni dejavniki so pokazali dodano vrednost razvoja in prispevanja k preživetju takšnih regij, ki ponujajo posebne in edinstvene življenjske okoliščine, ki se lahko spremenijo v priložnosti za sodelovanje, medsebojno pomoč in osebni razvoj.

Kljub dosedanji dodani vrednosti teh regij je raziskava partnerjem omogočila opredelitev vrste izzivov, ki lahko ogrozijo te koristi in vplivajo na dolgotrajnost teh območij.

Kar zadeva mlade, je premagovanje teh izzivov ključnega pomena za zadovoljitev njihovega naraščajočega interesa po sodelovanju in biti slišan s strani odločevalcev. Zato so na tej točki pomembni mladinski centri in mladinski delavci, saj bo njihova podpora olajšala možnosti za vzpostavitev novih platform za dialog in odločanje, kot so mladinski sveti, skupnostni forumi in delavnice.

Prva od ključnih točk, na katerih je treba delati, je potreba po tem, da mladi prepoznajo svoj osebni potencial (kar ni vedno samoumevno). Začutiti morajo svojo vlogo v skupnosti, kako njihova dejanja vplivajo nanjo in se čutiti povezane s kulturo, vrednotami in praksami kraja, v katerem živijo. To prispeva k oblikovanju občutka lokalne identitete, ki je bistvenega pomena za sprejemanje novih družbenih vlog in preoblikovanje njihove notranjosti v tem procesu z vidika izboljšanja in zagotavljanja kakovosti življenja.

Drugi cilj, ki ga je treba doseči, je dati pomen in spodbujati vključujoče politike, ki izrecno priznavajo in obravnavajo potrebe in želje mladih na podeželju. Ko govorimo o sodelovanju državljanov, lahko opazimo, da včasih obstajajo modeli sodelovanja mladih, vendar jih običajno vodijo lokalni organi ali drugi povezani subjekti.

Številni mladi, ki so sodelovali v raziskavi projekta, so izrazili željo, da bi bili slišani in bili dejavno vključeni v oblikovanje politik in programov, ki vplivajo na njihova življenja. Vendar pa obstoječe strukture in mehanizmi pogosto ne ponujajo ustreznih možnosti za sodelovanje, zaradi česar mnenja in izkušnje mladih niso dovolj upoštevani. Omenili so tudi obstoj hierarhičnih struktur in birokratskih procesov, ki jim ne olajšujejo posredovanja na njihovih področjih in jim ne zagotavljajo smiselnih priložnosti za sodelovanje. Mladi so le v omejenem obsegu vključeni v procese odločanja, njihove potrebe in želje pa niso dovolj upoštevane v političnih ukrepih. Pomanjkanje zastopanosti ne le otežuje mladim, da bi prispevali svoje poglede in strokovno znanje, temveč vodi tudi do politik, ki ne upoštevajo v celoti njihovih posebnih potreb in želja.

Poleg tega številne podeželske skupnosti nimajo alternativnih izobraževalnih možnosti, saj so mladinski centri redki in zaradi finančnih omejitev pogosto niso na seznamu prednostnih nalog lokalnih oblasti. Kadri, zlasti usposobljeni mladinski delavci, so v javnem sektorju pomanjkljivi. To sili nevladne organizacije, da delujejo na podeželju in si prizadevajo zagotoviti priložnosti, ki podpirajo razvoj podeželske mladine.

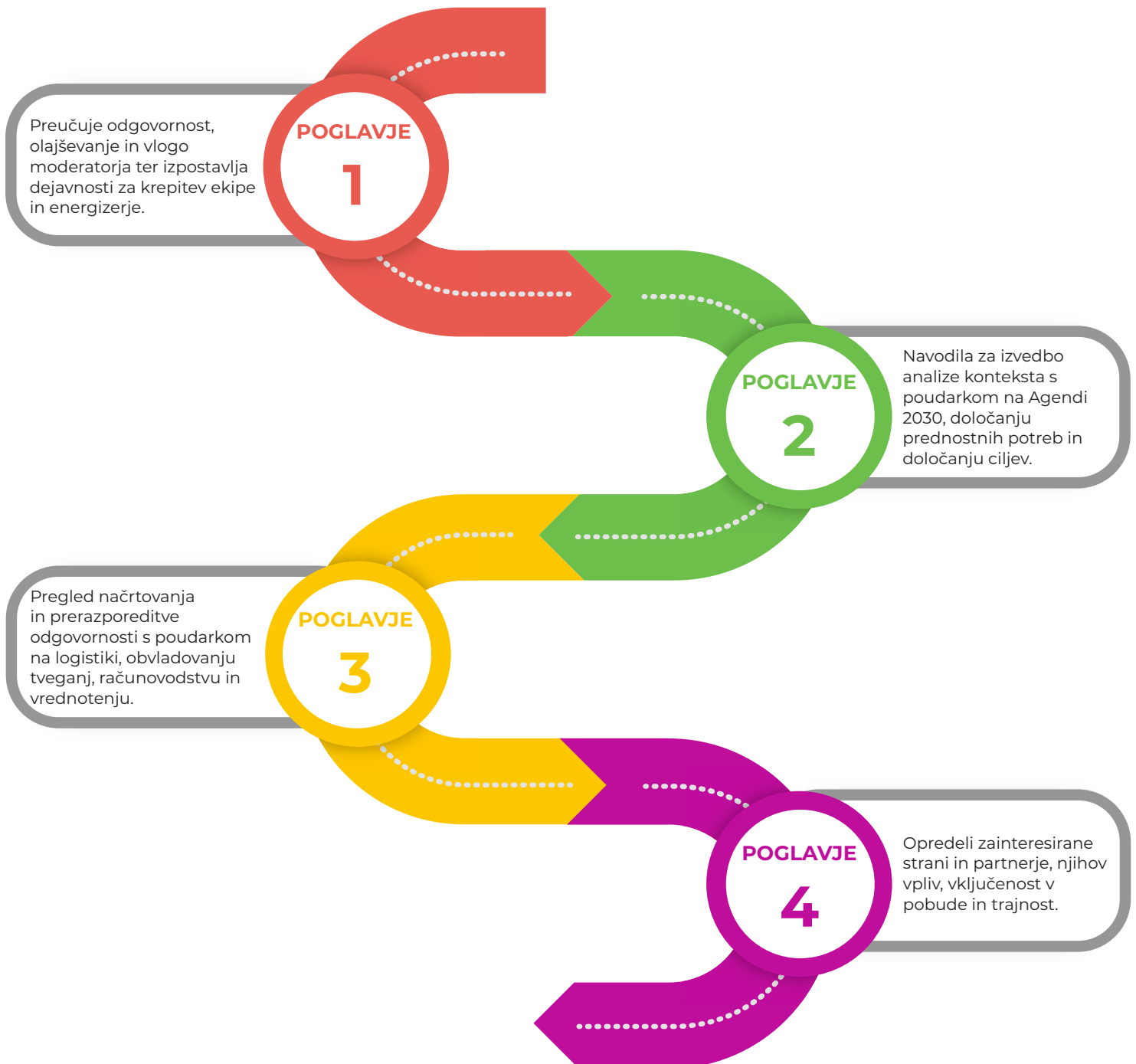
Te razmere le še poudarjajo pomanjkljivo zastopanost mladinskih organizacij na podeželju (npr. organizacij, pobud, družbenih gibanj itd.), na kar poleg tega negativno vplivajo nizka gostota prebivalstva, vse večje staranje skupnosti in nenehna izguba prebivalstva. Kar zadeva izgubo prebivalstva, izstopa število mladih, kar ogroža posebnosti in ohranjanje kulturnih in naravnih virov ozemelj, saj ni dovolj ljudi, ki bi prenašali znanje, vrednote, tradicije, načine življenja ter zagotavljali vzdrževanje in preživetje številnih povezanih elementov (npr. zemlje, flore in faune, dediščine, pokrajin itd.). Nekateri mladi so se zavedali, da vasi nimajo prihodnosti, če se vsi mladi želijo preseliti v mesta. Večina je bila prepričana, da se bodo njihove vasi kmalu spremenile v prijetne kraje za preživljanje počitnic, ne pa v kraje, kjer bodo ljudje živeli. Skoraj nihče ni verjel, da se bo število prebivalcev v vaseh povečalo.

Če povzamemo, se morajo člani podeželskih območij, zlasti mladi, za reševanje vseh navedenih vprašanj in spodbujanje trajnostnega razvoja podeželskih območij zavedati več stvari.

Prvič, razumeti morajo pomembnost pripadnosti in sodelovanja v skupnosti. Prepoznati morajo svojo vrednost na območju, na katerem živijo, in razumeti svoj pomen na individualni ravni. Vse to pomeni, da je treba spodbujati idejo pripadnosti svojemu območju, hkrati pa imeti možnost predlagati in izvajati lastne alternative in rešitve za izzive, s katerimi se sooča njihovo območje.

In drugič, potrebno je vključiti mlade v procese oblikovanja politik in zagotoviti, da se njihova mnenja upoštevajo, čeprav bo to zahtevalo zagotavljanje izobraževalnih programov, ki jih opremijo s potrebnimi veščinami in znanjem za aktivno sodelovanje v teh procesih.

To je pot, po kateri vas bo vodil priročnik.

POGLAVJE 1

Začetek naše poti

Glede na prejšnji kontekst in izzive se postavlja vprašanje, kako mlade vključiti v dogajanje na njihovih ozemljih. V naslednjih poglavjih tega priročnika vam bomo predstavili, kako ustvariti pot z več stopnjami za delo z mladimi na lokalni ravni. Upoštevajte, da je treba tukaj predlagane ukrepe in dejavnosti obravnavati glede na konteskt posameznega območja in mladih prebivalcev, saj lahko zahtevajo prilagoditve ali spremembe, da bi jih mladinski delavci lahko ustrezno izvajali v konkretnih skupnostih ali ozemljih.

Ta poglavja ne bodo vsebovala le konkretnih smernic za izvedbo so-kreativnega in participativnega procesa z mladimi, da bi generirali rešitve za njihove kontekste, temveč vam bodo tudi nudila informacije za izvajanje kratkih delavnic z mladimi. Upoštevajte, da za uspešen proces ni potrebno izvesti vseh delavnic, predlaganih tukaj. Vendar več delavnic, kot jih izvedete, boljše je za sodelovanje in angažiranje mladih.

V skladu s tem razmislite, katerim fazam tega procesa želite dati večji poudarek, in izvedite delavnice o tistih, ki so za vas pomembnejše ali pri katerih bi bila lahko udeležba mladih pomembnejša. Četudi avtorji tega gradiva priporočajo izvedbo vsaj ene delavnice na stopnjo, se prepričajte, da imate na voljo sredstva, čas in zmogljivosti, ki vam to omogočajo, ali pa samo izberite, katere delavnice bodo izvedene glede na vaše omejitve. Upoštevajte, da bolj kot bodo mladi vključeni v proces, bolj natančni in ustrezni bodo dobljeni rezultati, hkrati pa jim boste dali moč in priznali njihovo vlogo ustvarjalcev sprememb.

Da bi ustvarili najboljše pogoje za uresničitev tukaj predlagane poti, je potrebno pred začetkom procesa izvajanja delavnic upoštevati nekaj vidikov, ki bodo poskrbeli, da bo proces izpeljan odgovorno.

1.1 Odgovornost

Odločitev o tem, na kateri ravni ste vi, mladi in različne zainteresirane strani vključeni v pot soustvarjanja, močno vpliva na njihovo sodelovanje, ustvarjanje zavezanosti in skladnosti z vašimi cilji. Določitev vlog, odgovornosti in obveznosti vključenih skupin ljudi tvori temelj za uspeh procesa, zato je pri njegovem izvajanju pomembno upoštevati naslednje štiri glavne vidike: sodelovanje, vključevanje, jasnost in komunikacijo.

a. Sodelovanje

Cilj je vključiti čim več ljudi, ki jim bodo vaša dejanja koristila. To bo ustvarilo občutek sodelovanja in zavezanosti procesu in njegovim rezultatom ter vplivalo na to, kako močno so ljudje (zlasti mladi) vključeni in aktivno prevzemajo svoje vloge. V povezavi s tem je Roger Hart (1992) razvil lestvico sodelovanja z osmimi stopnjami, s katerimi je mogoče določiti stopnjo sodelovanja mladih v procesih in projektih. Na višjih ravneh imajo mladi neposreden vpliv na dejavnosti, ki spodbujajo njihove cilje, zato poskrbite, da se vaši ukrepi v procesu pridružijo vsem pogojem za njihovo sodelovanje in doseganje teh ravni.

LESTVICA PARTICIPACIJE ROGERJA HARTA

Figure 1Hart, R. (1992). Children's participation: From tokenism to citizenship. Innocenti Occasional Papers, Series 4, No. 1. UNICEF International Child Development Centre.

b. Vključenost

Pomembno je, da pri razvoju in izvajanju svoje poti uporabite vključujoč pristop. Ozaveščajte o pomembnosti mnenja vsakega posameznika, spodbujajte zbiranje različnih in raznolikih pogledov, med procesom sodelovanja spodbujajte kritično razmišljanje, spoštovanje in empatijo. Poskrbite, da bodo prostori za sodelovanje in uporabljeno gradivo dostopni in prilagojeni znanju, kompetencam in zmožnostim sodelujočih.

**UPORABNI
MATERIALI**

Da bi zagotovili, da lahko ljudje kljub svojim značilnostim ustrezno prispevajo k vašim dejavnostim, lahko upoštevate načela *Pristopa univerzalnega oblikovanja za učenje*.

c. Jasnost

Jasnost ima ključno vlogo v vašem procesu in pri vseh povezanih nalogah v vsaki fazi vašega delovanja. Vsi vpleteni morajo imeti jasno predstavo o svojih vlogah in odgovornostih z uporabo jasnih dejstev, opredelitev ter natančnih kazalnikov in smernic. Prepričajte se, da so vse te informacije prilagojene registru, jeziku in kanalom, s katerimi se ukvarjajo vaši prejemniki.

d. Komunikacija

Razmislite, kakšna bo vaša komunikacijska strategija. Opredelite količino in vrsto informacij, ki jih želite, določite, kdo potrebuje katero vrsto informacij, kdaj jih je treba posredovati posameznim ciljnim skupinam itd. Določite oblike komuniciranja, ki jih želite uporabiti na vsaki stopnji procesa, in kako doseči potencialne ciljne skupine, bodisi da so to udeleženci, osebje vašega subjekta, zunanje zainteresirane strani, lokalne skupnosti itd.

Prepričajte se, da so ti štirje vidiki ustrezno obravnavani. Na ta način bo rezultat, dosežen ob koncu vaše poti, temeljil na pričakovanjih in povratnih informacijah vseh (zlasti mladih) ter bo usklajen z vašimi lastnimi cilji in morda tudi s cilji vaše organizacije.

1.2 Facilitacija

Ko je odgovornost poti določena, boste morali ustvariti izkušnjo, osredotočeno na udeležence, skozi dejanja, ki jo bodo oblikovala in kjer bodo mladi lahko imeli aktivno vlogo. Cilj je gojiti okolje, ki udeležencem omogoča raziskovanje, doživljanje, pridobivanje in uporabo znanja ter veščin, pri čemer se poudarja učenje od vrstnikov in individualne moči.

Za optimizacijo facilitacije in spodbujanje učinkovitih interakcij med udeleženci morate vi kot facilitator obravnavati tri ključne vidike ali ravni v vaših dejanjih, da izboljšate učne izkušnje:

- ▶ **Učni prostor:** zagotavljanje, da so fizični objekti, v katerih poteka(jo) dejavnosti, dostopni, dobro strukturirani in primerni za aktivno sodelovanje.
- ▶ **Eksperimentalno vzdušje:** ustvarjanje okolja, v katerem se udeleženci počutijo svobodne pri izražanju mnenj, izmenjavi idej, raziskovanju konceptov, izmenjavi izkušenj in učenju z različnih vidikov.
- ▶ **Okvir za poročanje:** vključevanje trenutkov za razmislek med sejo in zlasti ob njenem zaključku, spodbujanje miselnosti „učenje učenja“, ozaveščanje udeležencev o učnih ciljih in širjenje njihovega pogleda na svet.

Za doseganje omenjenih ravni lahko upoštevate nekaj navodil, ki vam bodo pomagala ustvariti potrebne pogoje za udeležence. Ta so časovno razdeljena (nekatera na čas pred izvajanjem dejavnosti, druga med njim), saj je potrebno določene stvari upoštevati že pred začetkom dejavnosti, druge pa je mogoče določiti med njihovim izvajanjem.

Pred izvajanjem

- ▶ Skrbno izberite lokacije in objekte.
- ▶ Pozanimajte se o posebnih potrebah mladih, jih navedite in pripravite akcijski načrt, ki jih bo pokrival.
- ▶ Ustvarite sinergije s subjekti, ki že delajo z določenimi ciljnim skupinami, zlasti z mladimi z dejavniki socialne izključenosti.

- ▶ Ustvarjene sinergije uporabite pri mobilizaciji mladih.
- ▶ Oblikujte navodila in smernice, s katerimi boste zagotovili, da se bodo ukrepi in delavnice izvajali v psihično in fizično varnem okolju.

Med izvajanjem

- ▶ Uporabite dostopno gradivo v skladu z ugotovljenimi posebnimi potrebami (npr. barve, velikost pisave, podnapisi, ustrezne slike itd.).
- ▶ Aktivnosti izvajajte ob upoštevanju posebnih potreb (npr. upoštevajte mobilnost mladih, njihove učne zmožnosti, motnje, pričakovanja itd.).
- ▶ Razmislite o začetnih vajah ali dejavnostih, pri katerih lahko mladim pokažete, kako pomembno je spoštovati osebni prostor drugih in navodila, ki jih morajo upoštevati.
- ▶ Zagotovite, da se bodo vsi počutili varne (npr. pazite na morebitna diskriminatorna stališča in bodite pripravljeni ukrepati v skladu z njimi).
- ▶ Mladim omogočite, da govorijo in se izražajo brez pritiska.

Vsi predhodni dogovori bodo olajšali ustvarjanje trenutkov, v katerih bodo mladi lahko delili rezultate svojega dela, razmišljali in celo povezovali ideje.

1.3 Vloga facilitatorja

Na celotni poti ima facilitator oziroma moderator ključno vlogo z različnih vidikov, kar od njega zahteva ravnovesje med različnimi spretnostmi, kompetencami in nalogami. V skladu s tem morate mlade podpirati pri srečevanju, sodelovanju, interakciji ter prepoznavanju spretnosti in znanj, pridobljenih med dejavnostmi. Ne pozabite:

- ▶ **Vodite, ne usposablajte.** Udeležencem pomagajte pri prepoznavanju njihovih prednosti in jih spodbujajte, da jih delijo in uporabljajo.
- ▶ **Spodbujajte, ne silite.** Motivirajte udeležbo mladih in spodbujajte njihove interakcije ter ustvarjajte priložnosti za izboljšanje učenja, ne da bi jih pri tem silili k sodelovanju.
- ▶ **Sočustvujte raje kot vsiljujte.** Razumite perspektive udeležencev in predvidite njihove potrebe.
- ▶ **Poslušajte, namesto da govorite.** Vzpostavite prostor, ki udeležencem omogoča izmenjavo idej, spodbuja razpravo in vzajemno učenje brez obsojanja.
- ▶ **Posredujte in ne ščitite.** Zagotovite varno okolje za vse udeležence, predvidite občutljive situacije in se hitro odzovite, da preprečite morebitne čustvene ali fizične konflikte.
- ▶ **Namesto podajanja navodil izvajajte refleksijo.** Udeležence vodite tako, da spodbujate kritično razmišljanje, refleksivno opazovanje, empirično analizo in radovednost. Spodbujajte pristop „učenje učenja“ in zavedanje, kako se pridobiva znanje.

Kot facilitator se trudite redno izpopolnjevati in vaditi na naslednjih področjih:

- ▶ **Vodenje logistike in dejavnosti:** učinkovito načrtovanje, usklajevanje in organiziranje dejavnosti.
- ▶ **Metodološka področja:** izbiranje ali oblikovanje ustreznih učnih pristopov in metod, organiziranje logične in skladne učne poti.
- ▶ **Medosebne spretnosti:** vodenje skupin, zagotavljanje varne udeležbe, spodbujanje medčloveških odnosov in preprečevanje konfliktov.

- **Komunikacijske kompetence:** vzdrževanje učinkovitega pretoka informacij ali nalog do udeležencev, oblikovanje, vodenje in izvajanje učinkovitih poročil ob zaključku aktivnosti.

DELAVNICE

- *Odličen moderator (izvedene v skupini mladinskih delavcev, s ciljem preizkusiti)*
- *Odličen moderator (opravite sami kot mladinski delavec)*

KORISTNI MATERIALI

Če želite izboljšati svoje spretnosti facilitiranja, lahko na spletu preverite številne tečaje in gradiva, na primer *priročnik za trenerje* in *zbirka orodij za seminarje Inspired by inclusion*.

1.4 Aktivnosti za timsko povezovanje, spoznavanje in energizerji

Vsaka skupina ljudi, ki sodeluje pri doseganju določenih ciljev z načrtovanimi dejavnostmi, mora na samem začetku procesa izvesti nekaj vaj za spoznavanje in delo v skupini. To je še posebej pomembno, če se ti ljudje med seboj ne poznajo ali niso navajeni sodelovati. V skladu s tem lahko kot moderator ali ob podpori zunanjih sodelavcev usklajujete različne dejavnosti za vse, da bi v prihodnjih fazah razvili boljše sodelovanje. Te dejavnosti so koristne za začetek in vzdrževanje učinkovitega učnega procesa in jih lahko razdelimo na:

- ▶ **Lomilci ledu in igre z imeni:** so dejavnosti, namenjene spoznavanju ljudi na začetku procesa, ki običajno vključujejo izmenjavo imen in drugih osnovnih in javnih informacij.
- ▶ **Aktivnosti za oblikovanje skupine:** ko udeleženci poznajo svoja imena, te aktivnosti omogočajo članom skupine, da se med seboj spoznajo in izvejo nekatere bolj osebne podrobnosti, pri čemer je poudarek na tem, da skupina postane bolj povezana. Izvajajo se lahko tudi z namenom, da se v skupini vzpostavi osnovna dinamika sodelovanja.
- ▶ **Energizerji:** so hitre, zabavne aktivnosti, ko skupini zmanjka energije. Posebej uporabne so ob začetku delavnice, da se vsi prebudijo, in tudi pozno čez dan, ko motivacija upada.

UPORABNI MATERIALI

Spletne strani za iskanje ledolomilcev, iger z imeni, skupinske dinamike in energizerjev:

SALTO YOUTH
Teambuilding.com

DEPAL project
Sing Up Genius

Ko je vse pripravljeno za izvedbo vašega procesa in so mladi vključeni, je čas, da začnete svojo pot so-ustvarjanja z mladimi ter z roko v roki s skupnostjo.

DELAVNICE

- ▶ *Trosmerna komunikacija*

POGLAVJE 2

Analiza lastnega konteksta

Prvi korak za spodbujanje vključevanja in participacije mladih na podeželskih območjih, pa tudi za iskanje alternativ lokalnim izzivom, je izvedba diagnoze potreb območja. Nujno je pridobiti celovito razumevanje lokalnega konteksta. To vključuje podrobno analizo specifičnih izzivov, priložnosti in značilnosti izbranega območja. Ključni vidiki, ki jih je treba upoštevati, vključujejo:

- ▶ **Demografija:** analiza velikosti, razporeditve in raznolikosti lokalne mladinske populacije.
- ▶ **Socio-ekonomski pogoji:** razumevanje ekonomskega stanja, izobraževalnih priložnosti in dostopa do virov za mlade.
- ▶ **Kulturni in družbeni dejavniki:** prepoznavanje kulturnih norm, družbene dinamike in stopnje vključenosti skupnosti.
- ▶ **Obstoječe pobude:** pregled kakršnih koli tekočih programov, organizacij ali skupščin, povezanih z mladimi

Tudi če lahko ta korak prej opravite sami, je pomembno, da vnesete prizadevanja za avskultacijo in analizo konteksta, ki bi jo v idealnem primeru lahko izvedli mladi sami. Pri tem ne smete pozabiti, da imajo mladinski delavci in strokovnjaki, ki delajo z mladimi pomembno vlogo pri vzpostavljanju varnega prostora za procese soustvarjanja, vendar morajo razumeti svojo vlogo facilitatorjev, ki bi naj bili podpora mladim in jih vodili po tej poti. Kadar to ni možno, lahko mladinski delavci to analizo opravijo sami, vendar bi to lahko zmanjšalo kakovost in dejanski učinek pridobljenih ugotovitev in pobud.

DELAVNICE

- ▶ *Creating a physical collage (Ustvarjanje fizičnega kolaža)*
- ▶ *Trivial time (Čas za kviz)*

Obstaja veliko načinov za doseganje sporazuma, še posebej ko govorimo o participaciji in vključevanju mladih. Zato je vključitev mladih neposredno v pripravo analize lokalnega okolja bistvenega pomena. Pripravijo lahko vprašalnike, ki lahko pripravijo vprašalnike, ki upoštevajo ključne vidike, in izdelajo analize, ki jim bodo pomagale pri razvoju njihovih prihodnjih pobud. Z razumevanjem potreb lokalnega okolja lahko uvedemo in pripravimo prihodnje potencialne pobude ali projekte, na katere bo lokalno okolje odgovorilo in sodelovalo.

Upoštevajte, da se lahko pri vključevanju mladih v proces analize konteksta pojavijo možne diagnoze in ovire, s katerimi se boste soočili, zato določite ukrepe za njihovo prepoznavanje in preprečevanje: hudo dolgočasje, nezanimanje, delna ali popolna nepovezanost med znanjem in prakso, zapravljeni talenti, vizija družbene realnosti (slaba ali srednja raven), pomanjkanje znanja tujih jezikov (kritična raven) ipd.

Kot mladinski delavec in s svojo mladinsko ekipo si zastavite vprašanja, ki bodo podlaga za izvedbo lastne analize. Navedeni odgovori vam bodo pomagali olajšati proces in voditi vašo skupino, hkrati pa vam bodo pomagali pri boljšem razumevanju mladinskih skupnosti in ciljnih skupin, ki jim služijo:

“**Kje** želimo opraviti analizo konteksta?” → opredelitev določenega kraja in kontekstualizacija kraja v smislu države, okrožja, okrožja, mesta itd.

- ▶ Kje se nahajamo?
- ▶ Kaj opredeljuje naše območje kot „podeželsko“ ali „geografsko izolirano“?
- ▶ Kako obrobno je to območje, da ga lahko štejemo za „podeželsko“?
- ▶ Kje se to območje začne in konča?

“**Zakaj** potrebujemo analizo konteksta? → Refleksivni odgovori za razumevanje cilja dela, ki ga je treba opraviti.

- ▶ Ali smo na tem območju ugotovili posebne potrebe? Kako smo jo ugotovili?
- ▶ Ali menimo, da lahko damo odgovor na takšno potrebo?
- ▶ S kakšnimi izzivi se soočajo ciljne skupine, na katere se nanaša problematika?
- ▶ Kakšno podporo jim lahko ponudimo?

“**Kdaj** bomo opravili analizo konteksta?” → Opredelitev časovnega okvira za analizo.

“**Kdo** bo še sodeloval? (npr. kartiranje deležnikov) → Opredelitev ustreznih ciljnih skupin, s katerimi je treba stopiti v stik in od katerih je treba pridobiti informacije. Tudi o uporabi orodij, kot so intervjuji in fokusne skupine (primeri vodnikov).

- ▶ Kdo spada pod podeželsko mladino?
- ▶ Kdo drug se še ukvarja z mladimi ali je povezan z njihovimi potrebami?
- ▶ Kdo spada v populacijo našega „podeželskega“ in „izoliranega“ območja?

„**O čem** želimo vedeti več, poleg tega, kar že vemo?“ → Demografija, kultura, okolje, usposabljanje, zaposlovanje, državljska udeležba, demokracija, zdravje, šport, zgodovina, dediščina, bivanje itd. Izberite vsa za vas pomembna področja.

- ▶ Kateri viri so že na voljo v zvezi z obravnavanim izzivom ali skupino?
- ▶ Kateri podatki so pomembni za razumevanje ugotovljene potrebe?
- ▶ Kako je videti stigma na tem področju ali v zvezi z našo ciljno skupino?
- ▶ Po čem se razlikuje podporno delo na podeželju ali na našem območju?

Za izvedbo predhodnega dela obstaja več orodij in korakov, ki vam lahko koristijo pri zbiranju zunanjih informacij (kvantitativnih in/ali kvalitativnih podatkov):

- ▶ Izvedite dokumentacijsko raziskavo (zbirajte informacije iz odprtih podatkovnih zbirk, spletnih uradnih biltenov, statističnih centrov itd.). Poskušajte se izogibati nezanesljivim in zastarelim virom informacij. Posvetujte se z različnimi platformami in primerjajte podatke, ki ste jih zbrali iz njih.
- ▶ Izvedite terensko raziskavo (obiščite knjižnice, lokalne registre, srečajte se z lokalnimi organizacijami in strokovnjaki, preverite pri oblikovalcih politik itd.).
- ▶ Vprašajte skupnost ter morebitne neposredne in posredne ciljne skupine (opravite intervjuje, fokusne skupine, razširite spletne ali papirne obrazce ali vprašalnike, ankete itd.).

**UPORABNI
MATERIALI**

Tukaj najdete primerjalno tabelo (v angleškem jeziku), ki je rezultat faze raziskovanja "Reactive youth", kot referenco tipa informacij in rezultatov, ki bi se lahko pojavili pri vaši lastni analizi.

Po opredelitvi potreb v vašem kontekstu in pred ukrepanjem je treba upoštevati tudi osebna čustva mladih, njihove življenjske zgodbe in kako na splošno živijo v okviru tega, kar je bilo identificirano. V skladu s tem bi bila naslednja stopnja tega procesa in logike ustvariti trenutek, v katerem bi lahko vključenim mladim omogočili, da razmislijo o svoji vlogi na lokalnem podežlju, pri čemer bi ponudili več izhodišč za ta brainstorming. To bi lahko dosegli tudi tako, da bi mladim zastavili vprašanja, ki bi temeljila na osebnih ali skupnostnih izkušnjah in bi lahko prispevala k oblikovanju in/ali krepitvi posameznikovega občutka zavedanja. Mladi bi morali:

- ▶ Razumeti in skrbeti za lokalno okolje, v katerem živijo.
- ▶ Ceniti tradicije in kulturno dediščino tega okolja.
- ▶ Raziskovati načela enakosti na tem območju.
- ▶ Povezati mlade z lokalnim okoljem.
- ▶ Ozavestiti mlade o pomenu njihove aktivne udeležbe na skupnostnih dogodkih.

Mladi morajo opaziti in spoznati, kako so lahko ta območja sama po sebi prostor za njihovo razvoj, če se obravnava izzive in preučuje rešitve; to pomeni, da bi mladi znotraj območja, na katerem živijo, razumeli sami sebe ali komu so blizu. Razumeti je treba, kako lahko obstajajo različne subjektivne prilastitve, povezane z življenjem v določeni regiji. S tem se odpira tudi prostor za ujemanje in kombiniranje individualnih izkušenj, ki bodo temelj za oblikovanje skupne identitete med mladimi, s katerimi delate.

Uporaba aktivnosti za refleksijo z udeleženci bo omogočila, da boste na prvi pogled razumeli glavne probleme vaših lokalnih območij, s katerimi se soočajo prebivalci. Na primer, če pred predstavitvijo odgovorimo na seznam vprašanj o sebi in svoji vpetosti v skupnost, to prispeva k organizaciji in uskladitvi idej. S tem lahko potrdimo obstoj določenih problemov na teritorialnem in družbenem področju ter kako na učinkovit način poiskati informacije.

DELAVNICE

- ▶ *The issues tree (Drevo izzivov)*
- ▶ *Coffee shop stations (postaje v kavarni)*

Čeprav je ta splošna analiza konteksta neposredno povezana z glavnimi problemi in težnjami, s katerimi se soočajo regije in prebivalci, morajo mladi med njimi opredeliti tudi posebne teme, ki jih je treba obravnavati in se jim zdijo pomembne na podlagi njihovih izkušenj. Delo v skupini jim bo omogočilo, da razširijo svoje področje delovanja in presekajo izzive, ki jih sami ne bi mogli v celoti uresničiti. Na podlagi pridobljenih rezultatov, sinergij in skupnih pričakovanj mladih ali tega, kar jim je skupno, bodo bolje predvideli, kako lahko skupaj delujejo v svojih skupnostih.

Vse to bo mladim omogočilo razumeti, kateri so manjkajoči pogoji za zagotovitev njihovih potreb. Prav tako jim odpira prostor, da izkoristijo različne vloge, ki jih lahko prevzamejo za morebitne rešitve, v skladu s svojimi značilnostmi, talenti, spretnostmi in viri, ki so jim na voljo. Eden drugemu bodo lahko predstavili dopolnjujoče se dejavnike in bodo bolj motivirani za delovanje v regiji.

Na koncu celotnega postopka analize bi morali pridobiti seznam tem, smeri ukrepov ali področij ukrepanja za določitev prednostnih nalog za svoje mladinske pobude.

UPORABNI MATERIALI

Čeprav bi lahko rezultate analize razporedili in združili na različne načine, si lahko kot referenco za njihovo organizacijo ogledate *rezultate, pridobljene med oblikovanjem povzetka o politiki „Reactive Youth“*, tako da jih lahko uporabite kot smernice in navdih za oblikovanje lastnega okvira dela.

2.1 Agenda 2030 in cilji trajnostnega razvoja

Ko je analiza konteksta končana, bi bilo za vašo ekipo ali strategijo pomembno, da ugotovite težnje in politike na nadnacionalni ravni, ki so v skladu z rezultati, ki ste jih dobili. To bi lahko bilo koristno v tistih kontekstih, v katerih bi lahko naše pobude potencialno predstavili lokalnim in regionalnim upravam ter možnostim financiranja EU, saj nam bo pomagalo uskladiti naše prednostne naloge z že obstoječimi pravnimi okviri ali programi. V skladu s tem lahko upoštevate Agendo 2030 in cilje trajnostnega razvoja (SDG), ki so omenjeni in upoštevani v številnih regionalnih, nacionalnih in mednarodnih politikah.

Agendo 2030 in cilje trajnostnega razvoja je oblikovala Organizacija združenih narodov, o njih pa je razpravljalo 193 držav, dokončni dogovori je bil sklenjen 25. septembra 2015. Ideja Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja je priznati stopnjo globalne soodvisnosti in interakcije med narodi, ki trenutno med drugim oblikuje odnose, trgovino, vrednote, življenjske sloge, vzorce kakovosti življenja, razvojne perspektive. To pomeni, da so narodi vse bolj povezani, zlasti ko se pojavijo socialni izzivi, okoljske krize in konflikti. Da bi zagotovili, da se ti vzorci izkoristijo za čim večji nastanek enakopravnih, odpornih, enotnih in trajnostnih družb, ne pa za povečevanje neenakosti in ogrožanje življenjskih pogojev prihodnjih generacij, je bilo zapisanih 17 ciljev trajnostnega razvoja. Teh 17 ciljev se nanaša na številna različna področja:

Povsod odpraviti revščino v vseh njenih oblikah

Odpraviti lakoto, doseči prehransko varnost in izboljšano prehrano ter spodbujati trajnostno kmetijstvo

Zagotoviti zdravo življenje in spodbujati dobrobit za vse v vseh starostnih skupinah

Zagotoviti vključujoče in pravično kakovostno izobraževanje ter spodbujati možnosti za vseživljenjsko učenje za vse

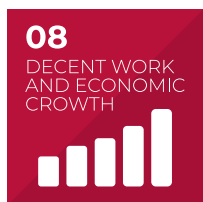
Doseči enakost spolov in opolnomočiti vse ženske in dekleta

Zagotoviti dostopnost in trajnostno upravljanje z vodo in sanitarijami za vse

Zagotoviti dostop do cenovno dostopne, zanesljive, trajnostne in moderne energije za vse

Spodbujati vzdrževano, vključujočo in trajnostno gospodarsko rast; polno in produktivno zaposlovanje ter dostojno delo za vse

Zgraditi odporne infrastrukture, spodbujati vključujočo in trajnostno industrijalizacijo ter spodbujati inovacije

Zmanjšati neenakosti znotraj držav in med njimi

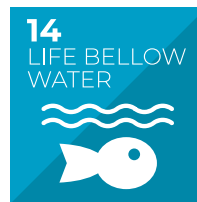
Ustvariti vključujoča, odporna in trajnostna mesta ter človeška naselja

Zagotoviti trajnostne vzorce potrošnje in proizvodnje

Uvesti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim vplivom

Ohranjati in trajnostno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj

Ščititi, obnavljati in spodbujati trajnostno rabo kopenskih ekosistemov, trajnostno upravljati z gozdovi, se boriti proti dezertifikaciji, ustaviti in obrniti degradacijo zemljišč ter ustaviti izgubo biotske raznovrstnosti

Spodbujati miroljubne in vključujoče družbe za trajnostni razvoj, zagotoviti dostop do pravnega varstva za vse ter vzpostaviti učinkovite, odgovorne in vključujoče institucije na vseh ravneh.

Okrepiti sredstva za izvajanje in oživiti globalno partnerstvo za trajnostni razvoj

Za dosego teh ciljev morajo sodelovati vse države, zato so **za vsak cilj** določeni kazalniki. Čeprav so mnogi od njih zasnovani z velikega institucionalnega/organizacijskega vidika v smislu, da so vlade, mednarodni subjekti ter drugi javni in politični organi tisti, ki so poklicani, da spremljajo in beležijo takšne spremembe, je to mogoče doseči le, če so vključeni vsi elementi družbe. To pomeni, da lahko državljani in lokalne organizacije civilne družbe v svojem vsakdanjem življenju prispevajo k CTR in njihovim ustreznim kazalnikom, kar velja za tiste, ki živijo na podeželju. Takšna območja ustrezajo posebnim ozemeljskim, zgodovinskim in kulturnim konfiguracijam, ki ljudem in subjektom omogočajo, da živijo in delujejo v skladu z nizom življenjskih slogov, vrednot in odnosov, na katere neposredno vpliva globalna panorama, v nekaterih primerih pa so ob prisotnosti družbenih kriz celo akutni. Glede na to je treba v teh regijah spodbujati 17 ciljev trajnostnega razvoja, da bi izboljšali kakovost njihovega življenja ter hkrati zaščitili in potencirali njihove človeške in naravne vire, in kot so omenili Združeni narodi: **“Ciljev trajnostnega razvoja ni mogoče doseči brez napredka na področju razvoja podeželja”**. (2017)

Agenda 2030 opozarja na vrsto tem z različnih družbenih področij: neenakosti, gospodarstvo, okolje, kultura, izobraževanje, zaposlovanje, pravosodje in oblikovanje politik. Te teme oblikujejo družbene, organizacijske in medčloveške odnose, ki se zapletajo znotraj panorame, omenjene na prvih straneh tega priročnika. To tudi pomeni, da jih vsaka regija občuti drugače. Ker ti vidiki neposredno vplivajo na prihodnost mladih in njihove poglede nanjo, imajo neposreden vpliv na njihove sedanje misli, dejanja in odločitve. Zaradi tega so mladi tudi posebej ranljiva skupina, ko gre za velike spremembe in družbene probleme z različnih področij, saj lahko ustvarijo občutek negotovosti in vplivajo na število priložnosti, do katerih ima vsak mladi dostop.

Glede na omenjeno, bi lahko bilo pomembno, da se potrebe, ki jih mladi čutijo, umestijo tudi v globalni kontekst na podlagi Agende 2030, saj to prispeva k njihovem občutku povezanosti ne le z lokalnimi skupnostmi, temveč tudi z drugimi regijami in državami, kar jim omogoča, da razumejo vrednost svojega posredovanja. Analiza konteksta, ki ste jo opravili po smernicah iz prejšnjega poglavja tega gradiva, je pri tem koraku dragocena, saj pomeni opredelitev lokalnih/regionalnih strategij, ki lahko ustrezajo Agendi 2030 in ciljem trajnostnega razvoja.

UPORABNI MATERIALI

V navdih si oglejte, kako so partnerji projekta “Reactive Youth” uskladili rezultate dokumentacijske raziskave o vsaki partnerski državi z okvirom ciljev trajnostnega razvoja.

Ko se vzpostavi usklajenost med obstoječimi regionalnimi politikami in cilji trajnostnega razvoja (SDG), imajo mladi priložnost razumeti, kam bi lahko njihove identificirane potrebe uvrstili z globalnega vidika v povezavi z njihovimi ozemlji. To mladim omogoča, da prepoznajo podporne sheme, ki jih predvidevajo lokalne oblasti, in olajšajo izvajanje prihodnjih rešitev, ko se mladi odločijo, ali in katere vloge bi želeli prevzeti za njihovo reševanje.

Kot rezultat se začne nakazovati faza ustvarjanja prioritet znotraj identificiranih potreb. Glede na različne izkušnje in stališča, ki se zberejo z zagotavljanjem sodelovanja različnih skupin mladih, je izbira potreb, ki jih lahko rešujejo mladi, in njihovih morebitnih prizadevanj učinkovitejša. Velikokrat bodo obstajale potrebe, ki so omejene na določene družbene dejavnike, kot so na primer nacionalni organi. To pomeni bodisi razčlenitev potrebe na ukrepe, ki so dosegljivi v okviru avtonomije in moči delovanja ljudi, bodisi izbiro le težav, ki že implicirajo takšno držo.

DELAVNICE

- ▶ *Short skit on inequalities by teams (Kratek skeč o neenakostih v ekipah)*
- ▶ *Coffee shop stations (postaje v kavarni)*

2.2 Prioritizacija ugotovljenih potreb

Čeprav ima vsako ruralno ozemlje svoje značilnosti, se potrebe pogosto prenašajo na nacionalne, evropske in mednarodne ravni – obstajajo skupne teme in izzivi, ki jih je treba obravnavati. Z razumevanjem določenih značilnosti regije, njene usklajenosti z obstoječimi politikami in upoštevanjem analize konteksta, ki vplivajo na večino prebivalcev, bi bil naslednji korak postaviti prioritete potreb, ki jih je treba obravnavati. Bolj ko so potrebe, ki ste jih odkrili, in prihodnji ukrepi za njihovo pokrivanje, usklajeni z uveljavljenimi politikami, lažje se bodo ujemali z lokalnimi, regionalnimi ali nacionalnimi razvojnimi programi in prednostnimi nalogami zainteresiranih strani na vašem območju. To bo olajšalo tudi morebitno podporo lokalnih organov in zbiranje sredstev za njihovo izvedbo.

Določanje prednostnih potreb je pomemben korak pri delu z mladimi, saj motivacija za ukrepanje izhaja tudi iz občutka, da je mogoče izvesti spremembe. Ta občutek se pojavi, ko ljudje vedo, da imajo zmožnost (npr. spretnosti, znanje, vire itd.) za ukrepanje, kar vpliva na stopnjo navora, vloženega v načrtovanje in operacionalizacijo rešitve. Prizadevanje ustreza ravnovesju med tem, kar je v smislu zmogljivosti že na voljo, in tem, kar manjka in je treba zagotoviti za spodbujanje rešitve (npr. čas, razpoložljivost, mentalni prostor, dopolnjevanje skupin in morebitne sinergije, na primer z drugimi organizacijami civilne družbe). Drugi vidik, ki ga je treba upoštevati, je učinek rešitve, ki jo nameravamo izvajati, saj se učinek dojema kot njen dolgoročni rezultat, pozitiven in negativen, v skupnosti in njenih članih. Primeri vpliva so med drugim sprememba vedenja, boljša kakovost življenja, ustvarjanje delovnih mest, izboljšano državljansko udejstvovanje.

Pomembno je, da mlade podpremo pri prepoznavanju potreb:

- 1) ki jih lahko rešujejo z uporabo svojih talentov, veščin, poznanstev, znanja in izkušenj ter drugih razpoložljivih virov skupnosti;
- 2) za katere imajo minimalni nabor pogojev na podlagi zmogljivosti, ki so jih prepoznali.
- 3) ki omogočajo najširši možen učinek glede na razpoložljive zmožnosti in z najmanjšim potrebnim vložkom truda.

Za dokončanje prednostnega razvrščanja potreb bi bilo koristno, da z mladimi udeleženci opravite naslednje korake:

- ▶ Opredelite ključne besede, povezane s potrebami, ki jih je skupina identificirala.
- ▶ Raziskujte lokalne strategije s pomočjo ključnih besed.
- ▶ Pripravite seznam spletnih strani, kjer so objavljene ali komunicirane lokalne strategije (npr. uradne strani, družbena omrežja ipd.).
- ▶ Zapišite, kako te potrebe prispevajo k lokalnim strategijam in njihovim prioritetam.
- ▶ Prepoznajte dodatne možnosti sodelovanja, ki jih lokalne strategije lahko vključujejo in ki lahko omogočijo dostop do lokalnih oblasti ali drugih relevantnih organizacij civilne družbe (npr. participativni proračuni, prostori za dialog, razpisi za projektne predloge itd.).

Če povzamemo, bistvenega pomena je, da mladi vidijo stvari s svojega zornega kota in da lahko sami oblikujejo rešitve v zvezi s temi vprašanji. To je način za spodbujanje državljanske, skupnostne in institucionalne participacije mladih, zlasti kadar menijo, da tradicionalni načini državljanske participacije morda ne odražajo njihovih interesov in jih ne vključujejo, kar vpliva na njihove možnosti za pridobitev pomembnih vlog v skupnosti. Mnogi mladi morda tudi menijo, da ne morejo vplivati na družbeno stvarnost svojih podeželskih skupnosti, saj jih pogosto ovira obseg teh težav in nezmožnost, da bi jih prenesli in/ali si jih predstavljali v okviru vsakodnevnih in skupnostnih dejavnosti.

Ko je prejšnji postopek končan, bi morali imeti celotno sliko in glavne prednostne naloge za začetek, toda kaj nameravamo storiti? Naslednji korak je določanje ciljev in konkretnih ukrepov, ki jih bomo opravili z našo skupino.

Preden začnete z naslednjim poglavjem o oblikovanju aktivnosti, lahko tukaj najdete nekaj primerov pobud mladih zasnovanih za reševanje ugotovljenih potreb in temelječih na konkretnih ciljih in jih uporabite za navdih:

Dobra praksa 1 – Primer iz Avstrije:

- ▶ Dogodek: „Youth-Regio-Talks“
- ▶ Organizatorji: Regionalno združenje Flachgau Nord v sodelovanju z Akzente Salzburg
- ▶ Udeleženci: 50 mladih, starih od 12 do 20 let
- ▶ Cilj: neposreden dialog med mladimi in regionalnimi politiki
- ▶ Metoda in program: Na srečanjih so razpravljali o različnih temah, kot sta participativni proračun in ekoturizem. Mladi udeleženci so lahko predstavili svoja stališča in predlagali možne rešitve. Najpogosteje so omenili širitev možnosti za prosti čas ter izboljšanje javnega prevoza.
- ▶ Pomembne ugotovitve: Postavitev dogodka igra pomembno vlogo pri omogočanju dialoga med mladimi in potencialnimi skupinami, kot so politiki. V tem primeru so se vsi udeleženci zbrali na prijetnem druženju ob pici, kar je ustvarilo sproščeno vzdušje in omogočilo odprto komunikacijo.

Dobra praksa 2 – Primer iz Grčije (otok Syros):

- ▶ Dogodek: Stray Art Festival
- ▶ Organizatorji: skupina študentov „SPINTHIRAS“ z Oddelka za inženiring oblikovanja Univerze v Egejskem morju
- ▶ Udeleženci: Vsako leto na festivalu sodeluje več kot 30 mladih
- ▶ Cilj: Zahtevati javne prostore, organizirati kulturni in alternativni turizem
- ▶ Metoda in program: Festival vsako leto v septembru prinese ulično kulturo na ulice, trge in uličice glavnega mesta Kikladov. Javne prostore in stavbe napolni s pisanimi grafiti, glasbo ter dogodki na teme, kot sta zaščita narave in živali ter ekološka revolucija proti podnebnim spremembam. Festival privablja veliko število stalnih obiskovalcev in domačinov, ki mestno okolje doživljajo kot živahno in dinamično ter si želijo v njem aktivno sodelovati.
- ▶ Pomembne ugotovitve: Pobuda je v celoti organizirana, pripravljena, izvedena in načrtovana s strani mladih, kar predstavlja primer trajnostnega kulturnega dogodka, ki udeležencem omogoča aktivno soustvarjanje svojega mesta.

2.3 Postavljanje jasnih ciljev

Po temeljitem razumevanju lokalnega konteksta in njegovih potreb je naslednji korak določiti jasne in dosegljive cilje. Cilji naj bodo Specifični, Merljivi, Dosegljivi, Relevantni in Časovno opredeljeni (SMART).

Upoštevajte naslednje:

- ▶ **Vključevanje mladih:** Skupaj s skupino določite, kateri nivo vključevanja mladih želite doseči. Na primer, oblikovanje skupine mladih ali mladinskega sveta, povečanje sodelovanja mladih v dogodkih skupnosti ali ustvarjanje mentorskih programov. Vsem mladim dajte priložnost, da se vključijo in postanejo aktivni državljani.
- ▶ **Vpliv na politiko:** Na primer na področju izobraževanja, zaposlovanja ali okoljske trajnosti: navedite politična področja ali odločitve, pri katerih je prispevek mladih ključnega pomena. Prispevajte k programom, s katerimi bodo podeželski kraji postali privlačni za mlade, da si tam ustvarijo življenje in prihodnost.
- ▶ **Vpliv na skupnost:** Določite, kako bo povečano vključevanje mladih koristilo širši skupnosti, na primer z izboljšanjem socialne povezanosti ali reševanjem lokalnih izzivov. Mladim omogočite, da aktivno sodelujejo pri spremembah, ki jih želijo videti v družbi.
- ▶ **Osebni interes mladih:** Spodbujajte, da poleg splošnega vpliva dejavnosti na mlade, ki sodelujejo, omogočite tudi pridobitev nekaterih koristi (npr. učenje tujih jezikov, zmanjšanje nasilja ali stopenj rasizma ter spontano razvijanje drugih veščin). Mladostniki lahko pridobijo „supermoči“!

DELAVNICE

- ▶ *Postavite si SMART cilje*

Za lažje razumevanje boste tukaj našli povzetek korakov na praktičnem primeru:

(1) **Ugotovljena potreba:** Mladostniki ne komunicirajo z naravo, kar vpliva na njihove socialne veščine in spodbuja nezdrav način življenja.

(2) **Ključne besede:** Zeleni prostori; Narava; Biotska raznovrstnost; Okolje; Interakcija; Skupnost.

(3) **Seznam virov informacij:** Uradna spletna stran občine in družbena omrežja..

(4) **Identifikacija dokumentov in datotek z lokalnimi strategijami,** kot je najnovejši akcijski načrt občine.

(5) **Uporaba ključnih besed “Zeleni prostori; Narava; Biotska raznovrstnost; Okolje; Interakcija; Skupnost;”** za iskanje informacij v akcijskem načrtu.

(6) **Identifikacija naslednjih ciljev,** ki omenjajo “povečanje števila zelenih površin za zagotavljanje kakovosti zraka in zmanjšanje onesnaženja”, “Povečanje števila skupnih prostorov za rekreacijske dejavnosti v skupnosti” in “Zagotavljanje dostopa skupnosti do narave”.

(7) **Pisanje vsaj enega odstavka, ki razloži, kako “pomanjkanje zelenih površin v bližini njihove šole za interakcijo”** vpliva na cilje, ki so bili omenjeni v (6), na primer z omembo, da se šola nahaja blizu stanovanjskega območja in da ni veliko mest, kjer bi se lahko skupnost zabavala in preživljala čas. Poleg tega v bližini ni drugih zelenih površin, kar prav tako vpliva na dostop skupnosti do narave in kakovost življenja. Zato bi ustvarjanje novega prostora to težavo rešilo.

(8) **Razumeti, ali že obstajajo kraji/iniciative za sporočanje te potrebe,** na primer s pregledom **participativnih** proračunov in pozivov k projektom. Zadnji napisani odstavek bo močan argument za uporabo.

POGLAVJE 3

Načrtovanje in razporeditev odgovornosti

Ko so prednostne naloge in različne teme razvrščene ter cilji postavljeni, je vaš naslednji korak kot moderator, da skupini mladih pomagate pri soustvarjanju podrobnega akcijskega načrta za izvajanje pobude. V tem načrtu morajo biti opisani koraki, odgovornosti in časovni raspored za izvajanje vaših pobud, ki so ključni praktični elementi.

V tem smislu vas želi to poglavje seznaniti z zelo praktičnimi vidiki načrtovanja in izvedbe, zlasti s tem, da se ne smete izgubiti v številnih majhnih nalogah in da morate biti natančni pri vseh nalogah. Vodili vas bomo skozi:

- ▶ Praktične vidike orodij za uporabo in načine za uporabo.
- ▶ Pravilnega pregleda delovne obremenitve in ocenjevanja zmogljivosti.
- ▶ Pravilni pregled časovnega načrta na praktičen način.

Da bi dosegli to, kar ste si zamislili, morate najprej na zelo preprost in pragmatičen način konkretno opredeliti, kaj želi vaša skupina doseči. Ključnega pomena je, da na dogodek, dejavnost ali katero koli morebitno delo gledate kot na povzetek seznama stvari, ki jih je treba opraviti, predvsem pa preverite, kdo kaj počne.

V ta namen je dobro pripraviti en sam spletni dokument (da ga je mogoče zlahka deliti), v katerem naj bodo jasno in izčrpno napisane vse stvari, ki jih je treba opraviti. Tako boste imeli jasno stanje o tem, kaj je treba storiti, in pravilno uskladili vse obveznosti, kot tudi ljudi, ki so vključeni.

Z jasno in preprosto opredelitvijo nalog in tega, kdo kaj počne, boste nenehno izboljševali svojo učinkovitost in notranjo odgovornost. Bistveno je, da imate interne sestanke z vsemi vpletenimi osebami, tako da:

- ▶ Poskrbite, da imate jasne interne skupine, ki vodijo različne naloge, ter uskladite njihove odgovornosti, individualne interese in strokovno znanje.
- ▶ Pregledate dodeljene ure za vsako nalogo in ocenite, ali so realno dosegljive.

- ▶ Enakomerno porazdelite delovne obremenitve, pri čemer upoštevajte zapletenost in časovne zahteve vsake naloge.
- ▶ Preverite, ali je trenutna ekipa sposobna učinkovito opraviti vse načrtovane naloge.

Tako boste lahko ugotovili, ali imate dovolj ljudi za izvajanje nalog ali, če vam manjkajo temeljna strokovna znanja in naloge.

Upoštevajte, da mora vaš akcijski načrt za trajnostno delovanje vključevati nekatere ključne sestavine, kot so:

- ▶ Dejavnosti: Navedite konkretne dejavnosti ali dogodke, ki jih nameravate izvesti, kot so delavnice, kampanje ozaveščanja, zbiranje sredstev, politični dialogi itd.
- ▶ Odgovornosti: Jasno opredelite, kdo je odgovoren za vsako dejavnost ali sestavni del, naj bodo to mladi, predstavnik lokalnih oblasti, mladinski voditelj ali partnerska organizacija.
- ▶ Tema ali pristop: Trajnost, umetnost, glasba, kino, podjetništvo, demokracija, človekove pravice, ekologija, računalništvo in tehnologija, digitalizacija itd. vse, s čimer se želi ukvarjati vaša skupina.
- ▶ Ciljno občinstvo: otroci in mladi, zainteresirane skupine, starejši, manjšine itd.
- ▶ Okoljski pristop: individualne povezave z lokalnim naravnim okoljem in samo skupnostjo lahko mlade povežejo z njihovo izvirno skupnostjo.

UPORABNI MATERIALI

Tukaj si oglejte primer matrike za spremljanje načrtovanja pobud.

3.1 Logistika

Logistika je ključni del vodenja mladinske pobude, zato lahko razmislite o nekaterih ključnih točkah glede na to, kaj bi vi in vaša skupina radi storili. Tu smo poskušali zbrati glavne praktične nasvete in premisleke pri njihovem izvajanju:

a) **Določitev potrebnih virov:**

Opreделите ključne vire, potrebne za vaš projekt. To vključuje materiale, osebje in morebitne partnerje. Pripravite proračun, ki podrobno opisuje stroške vaših pobud, vključno z vsemi potrebnimi viri ali zunanjim financiranjem.

Poskusite uporabiti javne prostore in objekte, da zmanjšate stroške, ali vzpostavite partnerstva z lokalnimi zainteresiranimi stranmi, ki bi vas lahko podprle. Sestavite seznam lokalnih organizacij, podjetij ali posameznikov, ki lahko prispevajo sredstva ali podporo. Dobro je namreč razmisliti o organizacijah, ki že delujejo na določenem področju vašega prihodnjega dogodka, da bi ustvarili skupen pogled nanj.

Na primer, ali že imate prostor? Ali morate zanj zaprositi? Če morate zanj zaprositi, razmislite o partnerstvu, da se izognete stroškom, dogodek pa uporabite kot platformo za promocijo organizacije, ki bo gostila vaš dogodek.

b) **Koledar in datumi:**

Za načrtovanje časovnice projekta uporabite preprosto koledarsko orodje. Dobro se obnese koledar Google © ali osnovni načrtovalnik, kot je Ganttov diagram. Ustvarite časovni načrt z dobro razčlenjenimi dejavnostmi, v katerem so navedeni začetni in končni datumi za vsako dejavnost, pri čemer zagotovite, da bodo vse dokončane v določenem časovnem okvirju.

UPORABNI MATERIALI

Tukaj najdete model Ganttovega diagrama, ki se uporablja za načrtovanje dejavnosti, organizacijo projektov in načrtovanje dolgoročnih ukrepov.

Pri načrtovanju dogodkov ali dejavnosti upoštevajte državne praznike in šolske urnike ter druge lokalne dogodke. Če veste, da bo v tem obdobju verjetno potekal dogodek v mestu ali soseski, se raje posvetujte z organizatorji ali poiščite način za sodelovanje in uskladitev, da bi imeli obojestransko korist.

Pri določanju časovnega okvirja pobude in z njo povezanih nalog ali dejavnosti določite realne roke za vsako fazo projekta, da boste ostali organizirani in na pravi poti. Ni smiselno, da sebe in svojo skupino mladih potiskate preko obstoječe delovne obremenitve. Ne pozabite na odmore med nalogami (če je to mogoče).

Če uporabljate spletne koledarje ali orodja, lahko namestite obvestila, ki vključujejo čas izvajanja. Če torej predvidevate, da boste v enem tednu opravili neko nalogo, je dobro, da o tem prejimate opomnike z obvestili glede naloge. Pomaga lahko tudi, če ob koncu dneva ali vsake faze projekta ustvarite seznam opravil, pa tudi seznam za naslednji dan ali prihodnje obdobje.

c) **Nastavitve za delovanje ali dejavnost**

Glede na dejavnosti, ki jih nameravate izvajati, izberite najboljšo nastavitev za svojo pobudo. Izberite prostore, ki ustrezajo vašemu proračunu, ali raziščite prostore, ki so na voljo za uporabo v skupnosti, in ponovno poskrbite za priložnost za smiselno sodelovanje. Prepričajte se, da lahko prizorišče udobno sprejme ali omogoči udeležbo predvidenega števila udeležencev. Prizorišče nikoli ni „nevtralen prostor“ - poskrbite, da bo vaša dejavnost imela civilni namen! Za svoje dejavnosti lahko izberete različna prizorišča:

Zunanje ureditve:

- ▶ Dostopnost: To morajo biti lokacije, do katerih potencialni udeleženci in obiskovalci lahko pridejo z javnimi prevoznimi sredstvi ali se do njih lahko sprehodijo.
- ▶ Potrebe: Zagotovite, da imajo zunanji prostori osnovno opremo, kot so sedeži, zavetje in koši za zbiranje odpadkov.
- ▶ Izbira prizorišča: Izberite prizorišča z odprtimi prostori, primernimi za dejavnosti, in se prepričajte, da so v skladu s cilji vašega projekta.
- ▶ Upoštevanje vremenskih razmer: Pripravite rezervni načrt za primer nepričakovanih vremenskih sprememb.

- ▶ Dostop do energije: Ali je na voljo kakšen priključek za pridobivanje energije? Ali morate odpreti začasno javno pogodbo, da bi dobili energijo? Ali pa potrebujete oskrbo z energijo? V tem primeru je pomembno, da pred izvedbo dogodka fizično preverite lokacijo.

Notranja ureditev:

- ▶ Dostopnost: Prednost dajte prizoriščem s klančinami za invalidske vozičke in dostopnimi prostori. Še posebej se pred dogodkom prepričajte o vrsti udeležencev, ki prihajajo, da zagotovite popolno dostopnost. Težava je lahko na primer ta, da se glavno prizorišče skupini zdi daleč. V tem smislu je najbolje, da preverite, ali je primerno za tiste, ki jih želite doseči.
- ▶ Preverite, ali so na voljo bistveni osnovni prostori, kot so sanitarije, vodni viri itd.
- ▶ Tehnična orodja: Preverite, ali imajo notranji prostori ustrezen dostop do elektrike, razsvetljavo, prezračevanje in sedežno ureditev. Preverite, ali WiFi pravilno deluje, če ga boste potrebovali, ter se prepričajte, da so na voljo vtičnice, kabli, projektorji in kakršni koli adapterji. Če imate na primer prenosni računalnik Apple ©, boste imeli kable tipa C, večina projektorjev nima vhoda tipa C in nujno potrebujete premostitveni adapter. Ali je svetloba v redu? Ali potrebujete seznam podpisov? Ali deluje ogrevanje? Vsa ta vprašanja je treba preučiti dovolj časa pred izvedbo vaši aktivnosti, kar seveda pomeni več kot 5 minut pred začetkom!
- ▶ Izbira prizorišča: Upoštevajte naravo svojega projekta in kraje, povezane z njim. Za delavnice ali skupinsko dinamiko, izberite prizorišča z dovolj prostora za skupinske dejavnosti.

Digitalni dogodki

- ▶ Najprej uporabite zanesljivo in po možnosti brezplačno spletno platformo.
- ▶ Poskusite uporabiti preprost, a učinkovit postopek registracije z enostavnimi navodili. Obstajajo brezplačni načini za izdelavo vprašalnikov in platforme, ki jih lahko uporabite v ta namen.
- ▶ Ne pozabite poslati elektronskih sporočil pred dogodkom, opomnikov in navodil za dostop do digitalne platforme.
- ▶ Uporabite interaktivne elemente, kot so ankete in sobe za odmor, da pritegnete pozornost udeležencev in dosežete boljše sodelovanje.
- ▶ Z anketami spremljajte povratne informacije udeležencev, da ocenite svoj dogodek in učinkoviteje načrtujete prihodnje.

Prepričajte se, da imate v mislih natančno fizično ali spletno potovanje udeležencev, ki prihajajo, in kako omogočiti preprost in razumljiv dostop.

d) Vključevanje preko logistike

Ustvarjalno uporabite prostore, da svoj projekt prilagodite posebnim potrebam na različnih območjih, na primer v prikrajšani soseski ali stanovanjski skupnosti. Bodite prožni pri svojem pristopu in prilagodite logistiko edinstvenim značilnostim posameznega okolja ali konkretnim profilom udeležencev.

Za spodbujanje vključevanja v svoje dejavnosti poskrbite, da bo vanje vključena lokalna skupnost ali njeni predstavniki (zlasti tisti, ki so povezani s skupinami z manj priložnostmi). Poskusite vključiti lokalne prebivalce v proces načrtovanja, da zagotovite, da bo vaš projekt ustrezen, primeren zanje in cenjen. Še posebej, če želite razpravljati o neki temi, zakaj ne bi vključili lokalnih prebivalcev?

Pri logistiki svoje dejavnosti bodite pozorni na naslednje:

- ▶ Zgodaj najдите lokacije: Predhodno obiščite morebitna prizorišča in ocenite njihovo primernost.
- ▶ Lokalna partnerstva: Sodelujte z lokalnimi podjetji ali organizacijami za podporo in izbiro prostorov.
- ▶ Povratne informacije udeležencev: Zberite mnenja udeležencev, da bi izboljšali načrtovanje prihodnjih dogodkov.

Dobra priprava in logistika sta ključni za uspeh pobude, vendar se vedno pojavijo izzivi na katere morate biti pripravljeni. Kako se spopasti s tveganji ali se jim izogniti?

3.2 Upravljanje tveganj

V zvezi s tveganji morate oceniti možne težave in probleme, s katerimi bi se vaša skupina lahko srečala med izvajanjem projekta, ter pripraviti načrte B, C in D! Kot splošno izhodišče razmišljanja za izogibanje tveganjem je ključno, da vzpostavite proaktivno in pozitivno okolje za vse, zlasti pa za mlade, ki sodelujejo pri izvajanju vaše pobude.

V tem smislu obstaja več vprašanj, ki so lahko v ospredju tveganj ali jih je treba upoštevati pri izvajanju mladinskih pobud:

a) Premajhna vključenost:

- ▶ Ciljne skupine je treba obravnavati že na začetku, da bo udeležba resnična!
- ▶ Ovrednotite, kaj je mogoče storiti za vključevanje ljudi ali kaj je šlo narobe in bi se lahko izboljšalo, če se aktivnost konča.
- ▶ Poskrbite, da boste poslali veliko individualnih sporočil in spremljali udeležbo vseh. Najbolje bi bilo, če bi bila v skupini ena oseba, ki bi pošiljala sporočila pred nalogami ali dogodki in spremljala sodelovanje vseh.

b) Določitev osnovnih pravil (na konkreten in jedrnat način):

- ▶ Ohranite jasno komunikacijo. Že na začetku svoji ekipi in udeležencem dejavnosti predstavite pričakovanja in smernice.
- ▶ Ponudite pristop, ki temelji na sodelovanju. V oblikovanje in spremljanje osnovnih pravil vključite mlade v svoji skupini, da bi spodbudili občutek soodgovornosti.
- ▶ Zagotovite dosledno uporabo pravil in takoj obravnavajte kršitve.
- ▶ Poskrbite, da bodo vedno prisotni odgovorni, saj boste tako lažje reševali težave.

c) Nasveti za pogajanja (v primeru spora):

- ▶ Aktivno poslušajte. Poslušajte vse vpletene strani in jim omogočite, da izrazijo svoje pomisleke, medtem ko posredujete med njimi.
- ▶ Delujte kot nevtralni posrednikskupin in pogovor usmerjajte h konstruktivni rešitvi, ki bi po možnosti koristila vsem udeležencem. Naučite se pogajati. Osredotočite se na potrebe vsake osebe/udeleženca v mladinski skupini ali organizaciji (v primeru sodelovanja) in ne na problem. Z drugimi besedami, ko pride do konflikta, ne gre za specifično vprašanje, ki se pojavi, ampak ima temeljne posledice, zato je vedno temeljnega pomena vprašati se „zakaj“ in „kako lahko še drugače premislimo o stvareh“. Razmišljanje „out of the box“ pomeni, da je treba preseči dvosmerne rešitve, temveč oblikovati zamisli na novo.
- ▶ Imejte vnaprej določen načrt za obravnavo in reševanje konfliktov, vključno s postopki eskalacije, če je to potrebno. Vodite evidenco temeljnih pravil in dogovorov, na katere se lahko sklicujete v primeru sporov.

Preventiva je ključna. Proaktivno obravnavajte morebitne težave z vzpostavitvijo jasnih pričakovanj. Poleg tega poskrbite za seznam osnovnih pravil, ki niso preprosto „zapovedana“, temveč jih soustvarjajo mladi udeleženci. Ideja bi lahko bila, da bi pri uvodnih dejavnosti oblikovali pravila.

3.3 Računovodstvo

Ko gre za proračun in finance, je težko slediti vsem tiskanim izvodom, vendar je pomembno, da se vaša skupina ukvarja s tem vprašanjem (in obvezno, če sodeluje z donatorji ali prejema javna sredstva). Dve priročni aplikaciji v telefonu, ki ju morate imeti vedno s seboj, sta OneDrive © in Google Drive ©. V bistvu imate na voljo svoj oblak, ki vam bo na voljo, in zmogljivo optično branje z orodji za urejanje. Poleg tega lahko vse svoje datoteke na spletu organizirate v mape. Ker je računovodstvo za mlade večinoma dolgočasno, je pomembno, da ga naredite gladko in enostavno!

- ▶ Določite temeljna pravila za vse: Ali lahko prostovoljci dobijo kakršno koli povračilo? Ali imajo fiksno tarifo? Ali imajo najvišji omejitve? itd.
- ▶ Pregledno vodenje evidenc: Vodite jasne in urejene finančne evidence, da zagotovite odgovornost. S pripravo preproste preglednice lahko vaša skupina učinkovito poveže vse stroške. Med finančnimi transakcijami si natančno beležite podatke, vključno z namenom, datumom in zneski.
- ▶ Upoštevanje proračunov: Redno primerjajte dejanske izdatke s proračunskimi sredstvi zaradi preglednosti.
- ▶ Bodite organizirani: Poskrbite, da imate urejene mape. Zagotovite predloge in že ustvarjene dokumente, da bodo vsa plačila izvedena na podoben način (npr. zahtevki za povračila).
- ▶ Zaposite za pomoč: V primeru dvoma se posvetujte s finančnimi strokovnjaki ali računovodji, da vam svetujejo glede najboljših praks.

3.4 Spremljanje in evalvacija

Ne glede na to, ali organizirate dejavnosti v živo ali prek spleta, je treba načrtovati, kako boste spremljali in ocenjevali svoj projekt. Tako bo vaša skupina lahko konkretno razumela, ali je vaša dejavnost, dogodek ali usposabljanje uspešno ali ne. Vnaprej morate načrtovati, kdaj in kako bodo lahko vključene skupine ali udeleženci podpirali vašo ekipo. Ne gre le za to, da vam „pomagajo“, temveč tudi za to, da na dogodek ali dejavnost gledate kot na priložnost, v kateri „vsi rastejo“.

Da bi zagotovili, da so vaša prizadevanja na pravi poti in učinkovita, potrebujete zanesljiv sistem spremljanja in vrednotenja. Ta mora vključevati:

- ▶ **Zbiranje podatkov:** Redno zbirajte podatke o vključenosti mladih, stopnjah udeležbe in učinkih vaših pobud.
- ▶ **Kazalniki:** Določite specifične kazalnike za merjenje napredka pri doseganju vaših ciljev, na primer število vključenih mladih ali spremembo politike, ki so posledica njihovega vpliva. Lahko so kvantitativni (npr. koliko ljudi je sodelovalo) ali kvalitativni (npr. od 1 do 10, koliko je ljudem všeč vaša dejavnost).
- ▶ **Mehanizmi povratnih informacij:** Vzpostavite mehanizme povratnih informacij ali vire preverjanja, s katerimi lahko mladi in zainteresirane strani prispevajo k učinkovitosti pobud.
- ▶ **Prilagoditev:** Bodite pripravljeni prilagoditi svoj akcijski načrt na podlagi zbranih podatkov in povratnih informacij ter tako zagotoviti, da se bodo vaše pobude še naprej odzivale na spreminjajoče se potrebe in okoliščine.

Oglejmo si nekaj praktičnih smernic in primerov za uresničitev prejšnjih točk:

Dejavnosti spremljanja in vrednotenja brez povezave:

Opazovanje:

- ▶ Spremljanje: Bodite prisotni in opazujte aktivnosti iz prve roke.
- ▶ Zapišite si, kaj je dobro in na katerih področjih so možne izboljšave.

Ankete in vprašalniki:

- ▶ Pripravite preproste ankete s ključnimi vprašanji (bolje je biti konkreten in uporabljati zelo razumljive pojme!).
- ▶ Najbolje je, da za zbiranje povratnih informacij uporabite spletne ankete.

Sestanki za povratne informacije:

- ▶ Organizirajte redne seje za povratne informacije z udeleženci.
- ▶ Spodbujajte odprte razprave in beležite dragocene ugotovitve.
- ▶ Idealen način za razvoj aktivnosti za pridobivanje povratnih informacij je, da se pri tem zabavate. Morda boste na primer želeli, da se ljudje premikajo po sobi, da izrazijo svoje stališče, da narišejo svoje mnenje, da vzamejo kartico, da izrazijo svoje občutke itd.

Kontrolni seznam:

- ▶ Ustvarite kontrolne seznime za določene naloge ali mejnike. Pri tem se vrnite k programu Excel, na katerem so navedene vse naloge, ki jih je treba doseči.
- ▶ Odključajte opravljene postavke in opredelite morebitne izzive.

Spletne dejavnosti za spremljanje in vrednotenja:

Spletne ankete:

- ▶ Uporabite uporabniku prijazna orodja za spletne ankete, kot sta Google Forms ali SurveyMonkey.
- ▶ Ankete delite prek projektnih družabnih medijev ali elektronskih glasil.

Analitika družbenih omrežij:

- ▶ Uporabite analitična orodja na platformah, kot sta Facebook ali Instagram.
- ▶ Spremljajte vključenost, komentarje in delitve za povratne informacije v realnem času.

Analitika spletnega mesta:

- ▶ Če imate spletno stran projekta, uporabite orodje, kot je Google Analytics.
- ▶ Spremljajte obisk spletne strani in demografske podatke uporabnikov.

Video dnevniki in vlogi:

- ▶ Spodbudite udeležence, da ustvarijo kratke video dnevnike.
- ▶ Delite videoposnetke, da bi razumeli njihove izkušnje in poglede.

Dobro spremljanje vam bo pomagalo prepoznati trende z analiziranjem zbranih podatkov za ponavljajoče se vzorce ali težave. Načrtujte redne sestanke za refleksijo v svoji ekipi in se pogovorite o tem, kaj deluje, ter ustvarite rešitve za izzive. Poiščite tako pozitivne trende kot tudi področja, ki jih je treba izboljšati. Potrebovali boste:

- ▶ **Prilagodite svojo strategijo ali določite korektivne ukrepe:** Na podlagi ugotovitev poskrbite, da boste prilagodili način organiziranja stvari. Prilagodljivost je ključnega pomena - ne oklevajte pri uvajanju potrebnih sprememb.
- ▶ **Proslavite uspeh:** Prepoznajte in proslavite majhne in velike uspehe. Okrepite moralo in motivacijo za tekoče projektne dejavnosti.

DELAVNICE

- ▶ *Načrtujmo skupaj*
- ▶ *Ustvarite popoln dogodek!*
- ▶ *Postaje v kavarni*

POGLAVJE 4

Prepoznavanje deležnikov in partnerjev

Ko je vaš akcijski načrt opredeljen in ko želite doseči cilje, kot je razvidno iz prejšnjih razdelkov, je priporočljivo, da k vključevanju mladih pristopi več zainteresiranih strani. Poudarjen naj bo pomen sodelovanja in partnerstva med lokalnimi organi, organizacijami civilne družbe, izobraževalnimi ustanovami in zasebnim sektorjem, da se ustvari celovit ekosistem podpore za mlade. To bo vaši skupini mladih pomagalo tako pri rekrutiranju novih udeležencev za vašo akcijo kot tudi pri iskanju akterjev, ki bi vam lahko pomagali pri njenem uresničevanju.

Medtem ko je večina tradicionalnih praks dialoga nestrukturiranih ali polstruktuiranih, je bilo ugotovljeno, da takšni načini pogovora ne zadoščajo za usklajevanje več vidikov področja z mnogimi izzivi. Disciplinirana oblika dialoga, pri kateri se udeleženci strinjajo, da bodo sledili pogovornemu okviru ali moderatorju, omogoča skupinam, da obravnavajo zapletene skupne probleme. S striktnim demokratičnim pristopom od spodaj navzgor bi lahko zagotovili, da dovolj različnih deležnikov predstavlja probleme sistema ter da so njihovi glasovi in prispevki v dialoškem procesu enako uravnoteženi.

S sodelovanjem lahko te zainteresirane strani izkoristijo svoje strokovno znanje, vire in mreže ter tako zagotovijo celovit in trajnosten okvir za sodelovanje mladih ali spodbudijo pobudo, ki bi jo mladi skušali uresničiti. Sodelovanje pri opolnomočenju in udeležbi mladih je skupno prizadevanje.

Zainteresirane strani so vsi posamezniki ali skupine, ki se zanimajo za napredek in rezultate pobud, ki si jih mladi, s katerimi delate, prizadevajo izvesti. To so lahko vaši donatorji, druge skupine mladih, s katerimi želite sodelovati, širša skupnost, mediji in politični organi ter civilna družba, ki delujejo na področjih, pomembnih za vaše delovanje.

Nekatere deležnike je lažje usmerjati kot druge. Uporaba tehnik kartiranja deležnikov vam lahko pomaga ugotoviti, kdo so vaši ključni deležniki, in poskrbeti, da boste izpolnili njihove zahteve.

Zainteresirane strani morajo sprejeti proaktivne ukrepe za ustvarjanje spodbudnega okolja za udeležbo mladih, zato morajo zainteresirane strani sodelovati. V nasprotnem primeru bosta sodelovanje in povezovanje, ki bi ju mladi potrebovali za uresničitev svojih pobud, zelo verjetno trpela in ne bosta tako dobra, kot je potrebno in mogoče. S podporo vam lahko po eni strani uspe upoštevati te različne ravni, po drugi strani pa tudi premikati meje in vključiti vse na najboljši možni način, da bi dosegli svoje cilje.

4.1 Pregled relevantnih deležnikov

Če se želite poglobiti v temo vključevanja zainteresiranih strani, je treba najprej pridobiti pregled nad ustreznimi zainteresiranimi stranmi. V skladu s tem opredelite ključne deležnike in potencialne partnerje, ki lahko prispevajo k uspehu vaših pobud. Te ciljne skupine vam lahko služijo tudi kot orientacija in vam pomagajo pri oblikovanju in iskanju deležnikov. Tukaj je nekaj primerov:

Mladi:

- ▶ Mladi, ki živijo na podeželju.
- ▶ Organizirana mladina. Zlasti tisti, ki so povezani s partnerji in upravičenci, kot so učenci v šolah ali člani nevladnih organizacij.
- ▶ Neorganizirani posamezniki, ki niso del nobenega družbenega subjekta ali še niso organizirani.
- ▶ Mladi, mlajši od 18 let, ki še niso v celoti sodelovali kot državljani, spodbujanje njihovega prihodnjega sodelovanja, vključno z udeležbo na lokalnih volitvah.
- ▶ Predstavniki mladi ali voditelji z aktivnim sodelovanjem bi lahko zagotovili, da se njihov glas sliši.

Organizacije in lokalni organi:

- ▶ Lokalna mladinska združenja in podobne obstoječe mladinske skupine, klubi ali organizacije, ki lahko igrajo pomembno vlogo.
- ▶ Subjekti, ki vključujejo poklicne mladinske delavce ali prostovoljce na področju mladine.
- ▶ Mladinski centri na podeželju, ki omogočajo razvoj novih storitev za zadovoljevanje lokalnih potreb.
- ▶ Lokalni organi, vključno z občinami, občinskimi upravnimi uradniki, odločevalci in administratorji ter regionalnimi javnimi akterji, odgovornimi za mladinske in okoljske politike na izoliranih območjih.
- ▶ Podeželska zagonska podjetja in neformalne skupine, ki si prizadevajo za spodbujanje podeželske dediščine, kulture in okolja.
- ▶ Organizacije civilne družbe, nevladne organizacije, usmerjene v mlade, skupine skupnosti in zagovorniške organizacije.

Drugi posamezniki in skupine:

- ▶ Izobraževalne ustanove, šole, fakultete in univerze, ki lahko zagotovijo vire in podporo.
- ▶ Vzgojitelji, učitelji in spodbujevalci.
- ▶ Lokalni strokovnjaki (kultura, turizem in druga ustrezna tematska področja).
- ▶ Zasebni sektor, lokalna podjetja, ki jih zanima podpora mladinskim pobudam.
- ▶ Celotna podeželska skupnost in njeni člani.

4.2 Kategorizacija vpliva zainteresiranih strani glede na vrsto sodelovanja

Zainteresirane strani lahko z vami sodelujejo na različnih ravneh. Nekateri bodo želeli biti bolj dejavni kot drugi, zato jih v naslednjih korakih ustrezno načrtujte in vključite. Za dokončanje kartiranja lahko uporabite to preglednico in naslednje smernice:

Št.	Deležniki	Pozicija/ mandat	Potencialna vloga	Sodelovanje	Vpliv/Moč

1 Opredelitev ključnih deležnikov in njihovih interesov (pozitivnih ali negativnih) v projektu:

- ▶ Začnite z oblikovanjem seznama vseh ljudi in skupin, na katere bo pobuda verjetno vplivala. Za to lahko zberete manjšo skupino dobro obveščenih ljudi ali pa seznam začnete sestavljati sami in ga delite z drugimi, da ga lahko dopolnijo.
- ▶ Ponovno preglejte seznam in se prepričajte, kaj si zainteresirane strani mislijo o pobudi. Razdelite jih v skupine po naslednjih petih stopnjah vključenosti: „Neozaveščeni“, „Odklonilni“, „Nevtralni“, „Podporni“ in „Vodilni“. Spodaj najdete matriko, ki jo lahko uporabite. Za lažji pregled oštevilčite deležnike.

- ▶ **Neozaveščeni - Niso seznanjeni s projektom in njegovimi vplivi.**
- ▶ **Odklonilni - Poznajo projekt in se upirajo spremembam.**
- ▶ **Nevtralni - Poznajo projekt, ga ne podpirajo niti mu ne nasprotujejo.**
- ▶ **Podporni – Poznajo projekt in podpirajo spremembe.**
- ▶ **Vodilni - Poznajo projekt in njegov vpliv ter dejavno sodelujejo pri zagotavljanju uspešnosti projekta.**

2 Ocenjevanje vpliva, pomembnosti in stopnje učinka za vsakega deležnika: najbolje je, da v skupini še enkrat pregledate seznam in premislite o posameznikovem vplivu, brez oziranja na raziskave, prejšnje izkušnje in znanje. To dodajte v matriko v stolpec „Vpliv/moč“.

3 Ugotavljanje, kako najbolje vključiti zainteresirane deležnike. Razmisliti morate o tem, kako lahko najbolje izkoristite te karakteristike ter morebitne prednosti in slabosti pobude. Svoje zamisli dodajte v matriko v stolpec „Potencialna vloga“.

Seveda se lahko stališča, zavzetost in podpora sčasoma tudi spremenijo, zato bodite odprti za spremembo vlog/pozicij deležnikov med razvojem pobude. To morate upoštevati. Na splošno je pomembno, da si ogledate trenutne ravni vključenosti posameznih deležnikov in zagotovite, da vsi postanejo in ostanejo naklonjeni projektu.

4.3 Razširjanje pobud, iskanje sinergij in vključevanje deležnikov

Deležnikov ne vključite le v izvajanje pobud, temveč tudi v načrte za razširjanje le-teh. Pomembno je, da uspešno delite in povežete pobude s skupinami, zainteresiranimi osebami in strankami. To bo vaši ekipi pomagalo vzpostaviti zaveznitva, ki bi lahko pripomogla k temu, da bodo vaše pobude dolgoročno ostale uspešne.

Mladi se pogosto počutijo izključene od organov odločanja in imajo omejene informacije o ustreznih priložnostih, virih in pobudah zaradi nezadostnih komunikacijskih kanalov med njimi. Zaradi te pomanjkljive izmenjave informacij in pomanjkanja strukturiranih programov sodelovanje mladih v lokalnih pobudah ni dovolj upoštevano s strani lokalnih oblasti, medtem ko lokalne oblasti niso seznanjene s pobudami in dejavnostmi mladih.

Dobro razširjanje in komuniciranje morata biti skrbno načrtovan proces, da zagotovite doseganje udeležencev vaše pobude ali aktivnosti. S podpiranjem in omogočanjem interakcij za razširjanje pobude bi lahko vaša ekipa dosegla večjo zastopanost mladih, izboljšanje komunikacijskih kanalov in uvedbo rutinskih načinov interakcije med zainteresiranimi stranmi. Dobra komunikacija bo spodbujala možnost oblikovanja politik in programov, ki najbolj vplivajo na mlade, ter omogočila aktivno sodelovanje ter spodbudila katalizatorje sprememb in ustvarjanje podpornega okolja za pobude, ki jih na svojih področjih vodijo mladi.

Aktivnosti razširjanja in komuniciranja so zelo pomembne za uspeh pobude. Obe aktivnosti se nanašata na rezultate pobude, vendar je komuniciranje osredotočeno tudi na samo pobudo v času njenega delovanja. Natančneje, komuniciranje pomeni sprejemanje strateških in ciljno usmerjenih ukrepov za promocijo same pobude in njenih rezultatov različnim občinstvom, vključno z mediji in javnostjo, ter po možnosti vključuje dvosmerno izmenjavo. Po drugi strani pa razširjanje pomeni deljenje rezultatov projekta s potencialnimi uporabniki - kolegi, organizacijami, zainteresiranimi stranmi in oblikovalci politik.

Zastavite si naslednja vprašanja:

a) Kako lahko dosežem dobro komunikacijo?

- ▶ Postavite jasne komunikacijske cilje (npr. kakšne spremembe ali učinke pričakujete od ciljne skupine?).
- ▶ Uporabite ustrezna komunikacijska sredstva za enosmerno izmenjavo (spletna stran, sporočilo za javnost, brošura itd.) ali dvosmerno izmenjavo (obisk šole, razstava, spletna razprava itd.).
- ▶ Osredotočite se na širše občinstvo, ki presega deležnike pobude.
- ▶ Oblikujte jasna, jedrnata in ključna sporočila (zakaj moramo vedeti za pobudo? ali rezultati vplivajo na naše vsakdanje življenje ali življenje naših sodržavljanov?).
- ▶ Pripravite koledar vsebin, v katerem bo navedeno, kdaj in kje bodo objavljeni posamezni deli vsebine.
- ▶ Izberite ton sporočanja, obliko in slog vsebine glede na ciljno občinstvo in uporabljeni kanal.

b) Kako lahko dosežem dobro razširjanje rezultatov?

- ▶ Opredelite rezultate, ki bodo ustvarjeni.
- ▶ Navedite, kje bodo na voljo.
- ▶ Opredelite področje, na katerem pričakujete vpliv.
- ▶ Ugotovite potrebe, ki bi jih lahko pokrili rezultati vaše pobude.
- ▶ Med zainteresiranimi stranmi izberite tiste, ki bodo potencialni uporabniki rezultatov.
- ▶ Določite sredstva stikov (družbena omrežja, e-pošta, srečanja v živo, brošure, spletna stran itd.)
- ▶ Delite informacije o svoji pobudi, tudi ko je v pripravi, prek lokalnih in družbenih medijev.
- ▶ Ustvarite digitalne skupnosti, kjer si lahko lokalne skupine izmenjujejo informacije.

c) Katero vizualno identiteto in kanale lahko uporabim?

Ključnega pomena za uspeh vašega komuniciranja in razširjanja rezultatov je oblikovanje vizualne identitete in izbira kanalov:

- ▶ Digitalna gradiva (predstavitve Power-Point, fotografije, dokumenti, elektronski podpis, memi, videoposnetki itd.). Za aktivnost lahko ustvarite tudi logotip.
- ▶ Tiskana gradiva samo, če je to potrebno (plakati, brošure, bilteni itd.). Uporabite pristop brez papirja (če je to mogoče in ob upoštevanju ciljne skupine).
- ▶ Računi na družabnih omrežjih.
- ▶ Multiplikativni dogodki, delavnice.
- ▶ Osebna srečanja.

d) Kako lahko izmerim obseg in učinek svojih pobud?

Eden od načinov za oceno komunikacije in razširjanja vaše pobude je opredelitev kazalnikov, s katerimi zagotovite, da vaša sporočila dosežejo ciljno občinstvo in dosežejo želene rezultate.

Najprej izmerite obseg medijske pokritosti vaše komunikacije, tako v tradicionalnih medijih (časopisi, TV, radio) kot v digitalnih medijih. Pri digitalnih medijih spremljajte vsečke, delitve, komentarje in retweete, da ocenite raven interakcije javnosti.

Izvedete lahko tudi ankete ali zberete povratne informacije prek različnih kanalov, da razumete percepcije javnosti, njihove preference in zadovoljstvo s komunikacijskimi materiali. Število prijav na vaše aktivnosti je lahko tudi dragocen kazalnik. Če opazite spremembe v vedenju ciljne skupine, ki so povezane s cilji pobude, to pomeni, da ste dosegli pozitiven učinek.

e)

Kaj moram storiti pred akcijo in kaj po njej?

Faza pred izvedbo aktivnosti temelji predvsem na skrbi, da bodo informacije o vaši pobudi dosegle potencialne udeležence, ter na ustvarjanje podpornega okolja ali skupnosti za izvedbo načrtovanih aktivnosti. V tej fazi je ključnega pomena osredotočanje na deležnike in sodelovanja, saj lahko te poti sodelovanja uporabite za obveščanje o ciljih projekta in izvedbi aktivnosti. Če to ustreza vašim procesom, etiki in ciljem, lahko del terenske raziskave, ki ste jo opravili za analizo lokalnega okolja, uporabite tudi za obravnavo potreb ali dobrih praks, ki bi jih lahko informativno predstavili tem deležnikom in hkrati obvestili skupnost o projektu in prihajajočih ukrepih. Ne oklevajte zaprositi za pomoč pri vprašanjih, ki se pojavijo med delavnicami (npr. sprememba lokacije zaradi nepredvidenih razlogov).

V fazi po izvedbi aktivnosti se osredotočite na dosežene rezultate, bodisi na oprijemljive izdelke bodisi na rezultate, ki ste jih pridobili med aktivnostjo. Ne pozabite nikogar, ki je bil vsaj malo vključen v pobudo, in z njimi delite priznanje in odgovornost za uspeh aktivnosti. Informacije uredite v takšne predloge in formate, da jih bodo lahko vsi, s katerimi jih delite, zlahka posredovali naprej in tako povečali krog prejemnikov. Pripravite tudi že dokončane materiale za razširjanje, da jih lahko drugi ali mediji (npr. sporočila za javnost, kratki videoposnetki, objave itd.) preprosto delijo. Poskusite svojo pobudo čim bolj usmeriti na skupnost, neposredno ali posredno, saj lahko to poveča moč človeških virov in okrepi podporno mrežo vaše skupine ali organizacije. Na primer, organizirajte dogodek odprtih vrat, na katerem povabite člane skupnosti, da si ogledajo prostore, spoznajo vaše trajnostne prakse in vašo ekipo.

DELAVNICE

► *Tristranska komunikacija (variacija)*

4.4 Trajnost pobud

Trajnostne pobude vključujejo različne pristope, ki povečujejo možnosti za dolgoročni uspeh s spodbujanjem učinkovite in odgovorne rabe virov. Pobudo lahko štejemo za uspešno, če dolgoročno vpliva na družbene, gospodarske in okoljske vidike.

Obstaja več značilnosti, povezanih z različnimi stopnjami trajnosti:

a) Okolju prijazno in odgovorno: z uporabo praks, ki spoštujejo okolje in spodbujajo minimalno porabo virov - poudarek na ciljih trajnostnega razvoja. Nekaj primerov:

- ▶ Vključevanje ljudi iz skupnosti in izbira lokalnih dobaviteljev vam lahko pomagata zmanjšati porabo energije ter deliti trajnostna prizadevanja s skupnostjo, da navdihnete druge.
- ▶ Upoštevajte okoljski vpliv materialov, ki jih uporabljate, in izberite tiste z manjšim ogljičnim odtisom. Poleg tega izberite izdelke brez embalaže ali izdelke z minimalno embalažo oziroma embalažo iz recikliranih materialov.
- ▶ Seveda reciklirajte čim več odpadkov: plastiko, papir in karton, steklo itd. ter kompostirajte organske odpadke.
- ▶ Izbira prostorov ali območij z naravno svetlobo zmanjšuje potrebo po umetni osvetlitvi čez dan.
- ▶ Obvestite svoje udeležence o vseh dobrih praksah, ki jih izvajate. V čakalnici postavite plakat in o praksah obveščajte tudi med delavnico.

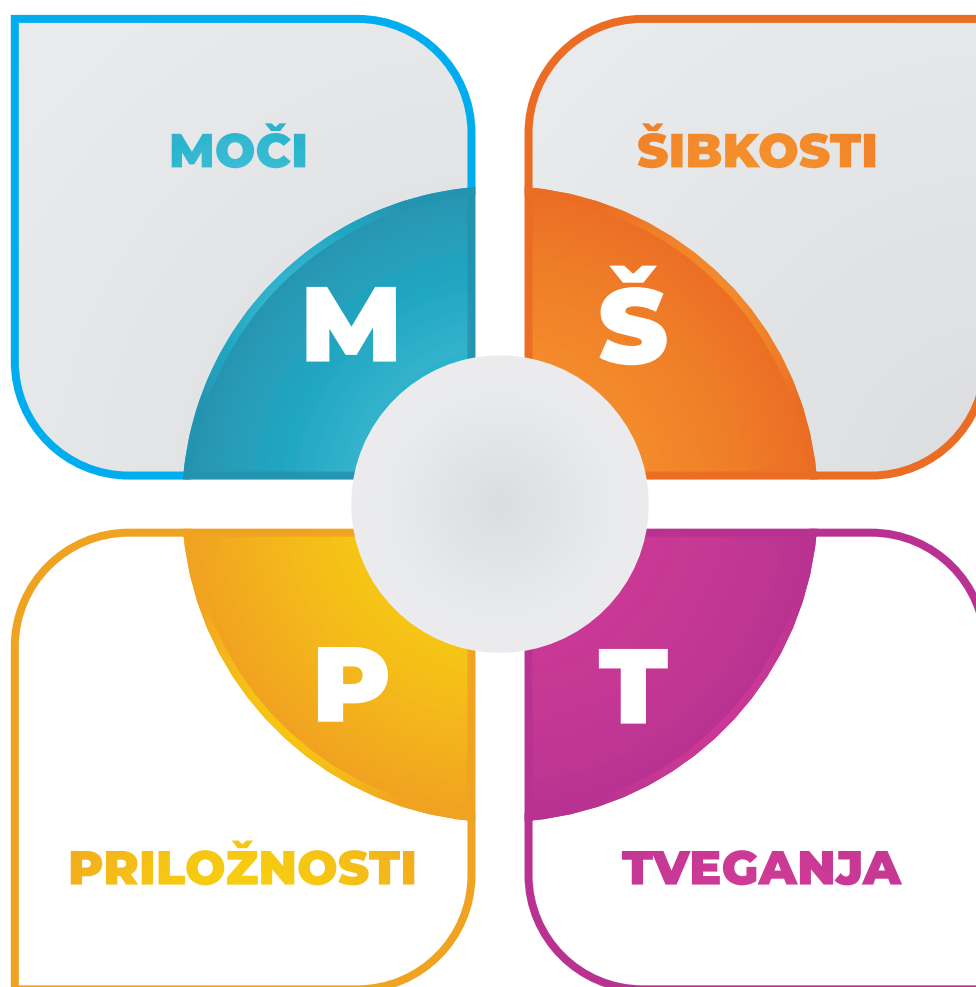
b) Socialna vključenost: z vključevanjem lokalne skupnosti, na primer z organizacijo informativnih sestankov o ciljih in omogočanjem članom, da se aktivno vključijo v dolgoročne dejavnosti ali sodelujejo pri njihovem nadaljevanju.

c) Ekonomska trajnost: prek deležnikov in donatorjev, ki cenijo vpliv pobude in bi bili pripravljeni sodelovati pri dolgoročnem financiranju ali ohranjati del vaših aktivnosti. Vzpostavite sinergije in mreženje, da opredelite skupne cilje vaše ekipe/organizacije in drugih deležnikov. Z jasno opredelitvijo skupne vizije in namena lahko med različnimi deležniki ustvarite občutek usklajenosti in zavezanosti. Nasveti za širjenje vaših sinergij-mrež:

- ▶ Poskusite se udeležiti kombinacije osebnih in virtualnih dogodkov za mreženje.
- ▶ Razmislite o navezovanju stikov z lokalnimi skupnostmi, ki delijo vaše vrednote, in jim prostovoljno namenite svoj čas.
- ▶ Če delate v skupnem delovnem prostoru, imate priložnost za mreženje z ljudmi okoli sebe.
- ▶ Na začetku poskusite navezovati stike v okolju, ki je v coni udobja, in ko boste bolj samozavestni, razširite svoje stike.

Pomembno je, da si zastavite dolgoročno vizijo pobude, da bo ta sčasoma rasla in ostala trajnostna skozi čas. Nekatere glavne značilnosti, ki lahko zagotovijo dolgoročnost vaše pobude, so:

- ▶ Jasne vrednote, cilji in načrtovan vpliv, pri čemer najprej opredelite problem, ki ga boste rešili.
- ▶ Pritegnite nove deležnike, da prisluhnejo obstoječim deležnikom, sodelujejo z njimi ali jih obveščajo. Zgoraj omenjene tehnike kartiranja uporabite za učinkovito komuniciranje, najboljšo uporabo razpoložljivih virov in privabljanje donatorjev.
- ▶ Uporabite analizo SWOT, da opredelite pozitivne in negativne vidike svoje ekipe ter izzive območja skupnosti, v katerem delujete. Prizadevajte si za stalen proces krepitve zmogljivosti.

DELAVNICE

- ▶ Okrogla miza z vsemi relevantnimi deležniki
- ▶ Določitev SMART ciljev

DELAVNICE

ODLIČEN MODERATOR

(izvede se s skupino mladinskih delavcev, ki se želi preizkusiti)

Učni cilji

- ▶ Izboljšati kompetence in spretnosti moderatorja.
- ▶ Razmislek o tem, katere veščine facilitiranja bi lahko imela skupina in katere lahko izboljša.
- ▶ Delo na področju ustvarjalnosti.

Trajanje

45 – 60 min

Potrebni materiali

Flipcharti ali veliki listi papirja, listi papirja za zapiske in barvni markerji.

Izvajanje

1. Udeležence razdelite v skupine (približno štiri do šest oseb).
2. Vsaki skupini dajte velik list papirja in nekaj barvnih markerjev.
3. Naslednja stvar, ki jo bodo morali narediti, je, da približno deset minut razmišljajo o kompetencah in veščinah, ki jih mora imeti popoln moderator: Kaj mora imeti tak moderator v idealnem svetu, da lahko opravlja to vlogo? V tem času bodo opisali vse značilnosti tega popolnega moderatorja in jih zapisali na seznam.
4. Nato bo vsaka skupina s pomočjo flipcharta ustvarjalno narisala to bitje ali osebo in skušala s slikami prikazati te odkrite sposobnosti.
5. Ko bodo vse skupine končale, bodo svojim bitjem ali osebam dale imena in svoje stvaritve delile s skupino.
6. Zaključite s povzetkom v krogu, na podlagi ustvarjenih risb.
 - ▶ Ali je bilo težko opredeliti spretnosti?
 - ▶ Katere kompetence in spretnosti so se največkrat ponovile? Zakaj?
 - ▶ Kako ste se počutili ob kontrastu med vašimi spretnostmi in spretnostmi popolnega moderatorja?
 - ▶ Katere od njih imate?
 - ▶ Katere bi potrebovali?
 - ▶ Katere lahko pridobite in katerih ne? itd.

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Za delo z mladimi bi lahko to skupinsko dinamiko spremenili v razpravo o "Popolni mladinski vodji" ali "Popolnem članu ekipe", da bi lahko z mladimi reflektirali, kaj pomeni biti del ekipe ali voditi mlade k oblikovanju mladinskih iniciativ. Na primer, lahko predlagate mladim, naj razmislijo, katere veščine mora imeti posameznik, da bi bil sposoben spremeniti svojo skupnost.

ODLIČEN MODERATOR

(opravite ga sami kot mladinski delavec)

Učni cilji

- ▶ Izpopolnjevanje kompetenc in spretnosti za moderatorja.
- ▶ Opraviti samoanalizo o lastnih veščinah in spretnostih na področju facilitacije.

Trajanje

20 - 30 min

Potrebni materiali

Papirnati listi za zapiske in barvni markerji.

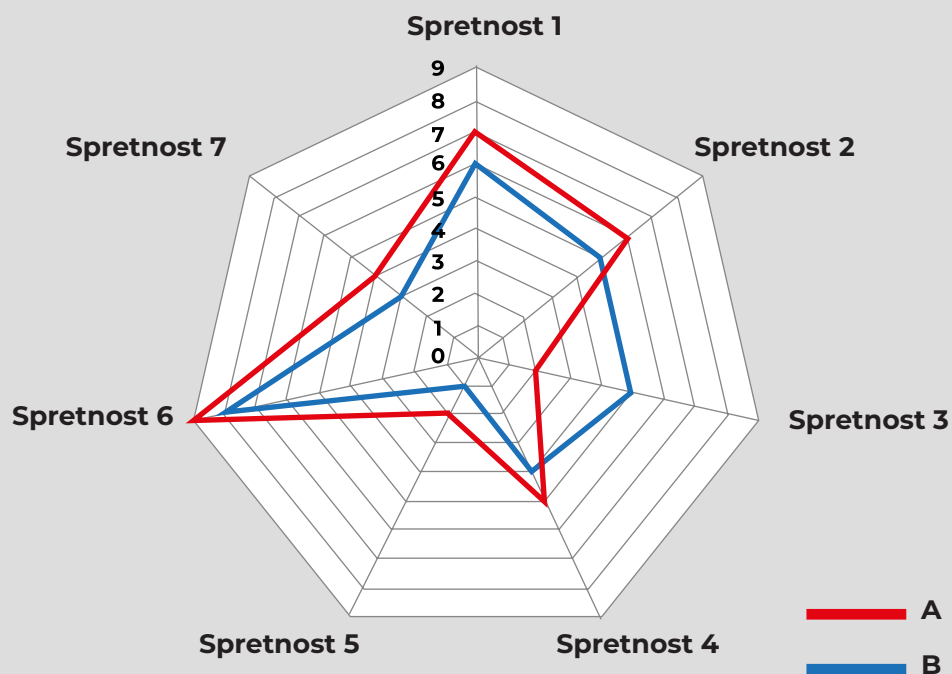
Izvajanje

1. Nekaj minut razmišljajte o kompetencah in spretnostih, ki bi jih moral imeti odličen moderator, in jih napišite na papir. Vprašajte se: Kaj mora imeti tak moderator v idealnem svetu, da lahko opravlja to vlogo?
2. Nato v tabelo ali pajkovo mrežo (glej prilogo) zapišite tiste, ki sem vam zdijo najpomembnejše.
3. Z ocenami od 1 do 10 ocenite, kako pomembne so te veščine za popolnega moderatorja, in na ustrezno mesto postavite X. Nato vse X povežite s črto (npr. rdečo).
4. Nato ponovno ocenite kompetence, vendar v tem primeru glede na svoje sposobnosti. Z znakom X označite svojo oceno vsake sposobnosti in vse X povežite s črto (npr. modro).
5. Primerjajte rezultate: kakšne so razlike med obema črtama (ocena popolnega moderatorja in vaša?). Vprašajte se:
 - ▶ Katere kompetence in spretnosti so pomembnejše? Zakaj?
 - ▶ Kako ste se počutili ob nasprotju med vašimi spretnostmi in spretnostmi popolnega moderatorja?
 - ▶ Katera znanja in spretnosti že imate?
 - ▶ Katera lahko pridobite? Kako?

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Pri delu z mladimi bi to dinamiko lahko spremenili v razpravo o „Popolni mladinski vodji“ ali „Popolnem članu ekipe“. Tako lahko mladi v skupinah ali individualno razmišljajo o tem, kaj pomeni biti del ekipe ali voditi mlade pri oblikovanju mladinskih pobud, in primerjajo svoje profile, da bi ugotovili, kako se lahko izboljšajo.

Model pajkove mreže

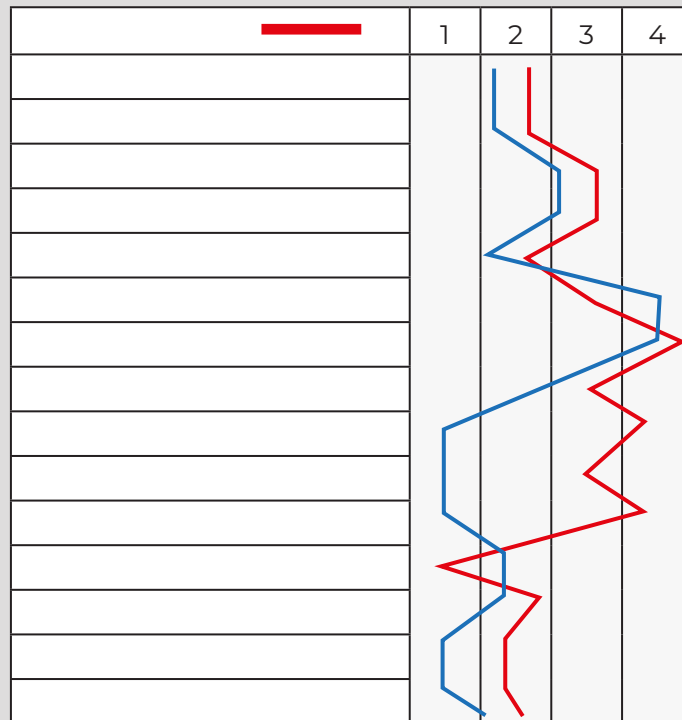

Model spretnosti v tabeli

[illegible]

Aneks

Model spretnosti v tabeli

TRISTRANSKA KOMUNIKACIJA

Učni cilji

- Za gradnjo ekipe znotraj skupine.
- Za razumevanje različnih metod komunikacije.

Trajanje

30 – 40 min

Potrebni materiali

Flipchart, markerji, nekaj prevez za čez oči, sponke, pisalo in papir

Izvajanje

1. Igro začnite s kratko razpravo o različnih načinih komuniciranja s prijatelji, profesorji, sodelavci itd. Udeležencem povejte, da bodo v tej dejavnosti razpravljali in določili ključne vidike, prednosti/slabosti in smernice za določeno vrsto komunikacije. Raziskali bodo tri različne načine komuniciranja: Osebna komunikacija, telefon in elektronska pošta.
2. Člane skupine razdelite v tri skupine.
 - Prva skupina predstavlja področje za osebno komunikacijo. Ti udeleženci nimajo omejitev med svojo komunikacijo. Sedeti morajo na enem delu sobe in med aktivnostjo uporabljati svinčnik in papir za zapisovanje svojih ugotovitev.
 - Druga skupina predstavlja komuniciranje s telefonom. Člani te skupine naj imajo zavezane oči, da bi poustvarili občutek telefoniranja, ko osebe, s katero se pogovarjajo, ne vidijo. Sedeti morajo skupaj v enem delu sobe. Ena oseba bo delovala kot zapisovalec ugotovitev skupine in ne bo nosila preveze čez oči.
 - Tretja skupina predstavlja področje elektronske pošte. Ti udeleženci naj sedijo hrbtno drug ob drugem in ne smejo govoriti. Pri sebi morajo imeti papir, pisala in mapice. Da bi lahko komunicirali, morajo pisati zapiske in jih posredovati drug drugemu.
3. Dajte jim približno 7 minut časa, nato pa vsakega člana skupine prosite, naj pripravi svoje poročilo (udeleženci so zdaj lahko brez prevez na očeh, sponk in drugih omejitev).
4. Ugotovitve in smernice zapišite na flip chart. Delite jih tako, da opravite skupinsko razpravo z vprašanji, kot so:
 - Ali je bilo težko komunicirati znotraj posamezne skupine? Zakaj?
 - Kateri od treh načinov komuniciranja je bil učinkovitejši?
 - Zakaj je učinkovita komunikacija v skupini tako pomembna?
 - Kateri od treh načinov komuniciranja bo pomembnejši pri načrtovanju ali izvajanju mladinske pobude?

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Udeležence lahko prosite, da predlagajo aktivnosti ali dogodke, pri katerih morajo komunicirati. To vajo lahko uporabite tudi v zadnji fazi načrtovanja mladinske pobude, da vadite njeno razširjanje ali kako pritegniti udeležence ali podporne zainteresirane strani.

USTVARJANJE FIZIČNEGA KOLAŽA

Učni cilji

- ▶ Ustvarjanje fizičnega kolaža
- ▶ Krepitev kritičnega mišljenja, izmenjava drugih pogledov, odprta komunikacija in lažje učenje.
- ▶ Razviti močnejše vezi udeležencev z osebnimi cilji in rastjo.
- ▶ Ceniti okolje, v katerem živijo mladi, in skrbeti zanj.

Trajanje

60 min

Potrebni materiali

Revije, lepilo, škarje, flomastri in plakatni papir

Izvajanje

1. Razdelite materiale po mizah.
2. Udeležence pozovite, naj izberejo temo, povezano z njihovim lokalnim okoljem ali področjem (npr. kulturna dediščina, gastronomija, šport, turizem, narava, prosti čas mladih itd.).
3. Povabite jih, naj ustvarijo fizični kolaž (posamično ali v ekipah).
4. Povejte udeležencem, naj svoje stvaritve predstavijo skupini in drugim razložijo pomen ter cilje posameznega kolaža.
5. Skupaj z njimi izvedite povzetek:
 - ▶ Katere elemente ste izbrali?
 - ▶ Zakaj so vam bili pomembni?
 - ▶ Kako ste jih predstavili?
 - ▶ Kakšno je razpoloženje ali stil vaših stvaritev? Zakaj?
 - ▶ Komu je vaš dizajn namenjen?
 - ▶ Se je percepcija vašega ozemlja spremenila? Kako?

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Mladim je morda težko najti navdih; lahko jim pokažete primere drugih kolažev na sorodno temo, ki so že bili ustvarjeni na spletu, ali pa jim pokažete fotografije in uvodno spregovorite o tem, kaj predstavlja področje.

Če vsi udeleženci prihajajo z istega območja, jih lahko razdelite v skupine in vsaki skupini poveste, naj naredi kolaž s slikami, besedami, fotografijami in umetninami, ki so povezane s konkretno in drugačno temo (npr. gozd, morje, gore, reka, dediščina, identiteta regije itd.)

Druga različica je lahko, da udeležencem poveste, naj namesto fizičnega kolaža ustvarijo spletni kolaž.

ČAS ZA KVIZ

Učni cilji

- ▶ Za spodbujanje kritičnega mišljenja in izkušanje drugih perspektiv.
- ▶ Za pridobivanje novih znanj ali dejstev iz lokalnih skupnosti z namenom povečanja zanimanja mladih zanje.
- ▶ Za olajšanje učnega procesa ter razvoj motivacije in osredotočenosti.

Trajanje

60 min

Potrebni materiali

Naprave, kot so mobilni telefon, tablica, prenosni računalnik, računalnik.

Izvajanje

1. Ustvarite skupine.
2. Skupine naj razmislijo o nekaj (med 3 in 5) zabavnih ali zanimivih dejstvih o svoji regiji ali skupnosti.
3. Zberite rezultate iz koraka 2 in ustvarite spletni kviz, kjer ima vsako vprašanje štiri možne odgovore (nekateri pravilni, drugi napačni). Uporabite lahko Kahoot ©, Mentimeter ©, PowerPoint © itd.
4. Udeležencem posredujte QR kodo, ki jo lahko skenirajo s svojimi mobilnimi telefoni, ali pa številčno kodo, ki jih bo usmerila na stran s kvizom. Lahko pa preprosto delite zaslon svojega računalnika s projektorjem.
5. Udeleženci bodo morali izbrati pravilni odgovor, ki je prikazan. Obvestite jih, da ne smejo odgovarjati na vprašanja, ki so jih sami ustvarili, ali pa jih povabite, naj vsak skupina pripravi svoj kviz.
6. Razpravljajte o tem, zakaj so izbrali ta dejstva:
 - ▶ Zakaj so ta dejstva pomembna?
 - ▶ Zakaj bi lahko bila relevantna ali zanimiva za zunanje obiskovalce?
 - ▶ Ali so nanje ponosni in zakaj?
 - ▶ Ali imajo kakšno vez ali povezavo s temi temami, ki jih povezujejo s področjem?
 - ▶ Kakšno dodano vrednost prinašajo tem območjem?

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Različica vaje, ki bi jo lahko naredili bolj zabavno, bi bila simulacija televizijskega programa, v katerem udeleženci odigrajo vlogo (npr. Kdo želi biti milijonar?).

DREVO IZZIVOV

Učni cilji

- Omogočiti mladim, da prepoznajo in identificirajo izzive v svojih skupnostih na vizualen način.
- Identificirati posledice lokalnih izzivov in predlagati načine za njihovo rešitev.

Trajanje

40 – 60 min

Potrebni materiali

Flipchart, svinčniki/markerji

Izvajanje

1. Ustvarite skupine.
2. Narišite drevo s tremi deli: korenine, deblo in krošnja drevesa.
3. Povejte skupinam, naj razmislijo o splošnem problemu v svoji skupnosti, ki ga naj napišejo na deblo drevesa.
4. Skupine morajo korenine dopolniti z vzroki, ki ustvarjajo problem oziroma izziv, krošnjo pa s posledicami problema. Narišejo lahko neposredne povezave (npr. korenina (problem) se konča na konkretni veji (posledica) ali pa se je ena korenina končala na različnih vejah). Nekaj usmerjevalnih vprašanj za izpolnitev drevesa je lahko naslednjih: Katere težave bi radi rešili s tem ukrepom trajnostnega razvoja? Kakšne so posledice/negativni učinki teh problemov? Na koga to najbolj vpliva? Kakšni so vzroki za nastanek problema?
5. Povabite vsako skupino, naj premisli o iniciativi, kako rešiti ta problem.
6. Vsaka skupina naj svoje drevo razloži preostalim članom skupine in pojasni, kako bo rešila odkrito težavo.

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Opredelitev konkretnih vprašanj v širšem kontekstu ali opredelitev skupinskih ciljev je pomembna, ker mladim daje konkretnejšo predstavo o tem, katere ukrepe morajo dejansko sprejeti ali katere točke morajo doseči.

Različica ali dodaten korak bi lahko bil, da mladim poveste, naj posledice ali negativne vplive, zapisane na drevesih, spremenijo v pozitivne stavke, saj bi te nove stavke lahko razumeli kot cilje, ki bi jih morale imeti njihove pobude.

KRATEK SKEČ O NEENAKOSTIH

Učni cilji

- ▶ Spodbujati kritično mišljenje, izmenjavo različnih perspektiv, odprto komunikacijo in lažje učenje.
- ▶ Povečati ozaveščenost o problemu in odkrivanje morebitnih predsodkov, ki so lahko prisotni v njih samih.
- ▶ Ceniti in skrbeti za okolje, v katerem mladi živijo.

Trajanje

90 – 180 min (upoštevajoč montažo videov)

Potrebni materiali

Mobilni telefon, tablica, prenosni računalnik itd.

Izvajanje

1. Ustvarite manjše skupine, če je vaša skupina velika.
2. Izberite temo, povezano z neenakostmi na vašem območju, ali pa vsaki ekipi povejte, naj obravnava eno temo (npr. spol, sociala, ekonomija, dostop do izobraževanja, mobilnost itd.).
3. Udeležencem povejte, naj v skupinah razpravljajo o primerih teh neenakosti (npr. če je tema neenakost med spoloma, lahko govorijo o neenakem plačilu, neenakih življenjskih priložnostih, seksizmu itd.) in naj razmislijo o tem, kateri cilji trajnostnega razvoja so lahko povezani s primerom ali vprašanjem, ki so ga izbrali.
4. Vsaka skupina izbere enega od prejšnjih primerov in pripravi kratko zgodbo/scenarij za igro vlog ali videoposnetek.
5. Skupine posnamejo in zmontirajo videoposnetek s svojimi telefoni/prenosnimi računalniki.
6. Videi se predvajajo kot na majhnem festivalu.
7. Izvedite povzetek dejavnosti z skupino. Lahko zastavite vprašanja, kot so:
 - ▶ Kako je potekalo začetno seznanjanje? Kako so se pojavljale teme?
 - ▶ Zakaj ste izbrali izbrano temo?
 - ▶ Ali je bilo težko najti primere?
 - ▶ Ali lahko uganete, kateri cilj trajnostnega razvoja je bil obravnavan pri vsakem videoposnetku?
 - ▶ Katere cilje trajnostnega razvoja ste obravnavali in kakšna je povezava z vašo temo?
 - ▶ Ali so bile izbrane teme ali cilji trajnostnega razvoja povezani? Kako? itd.

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Za izvedbo te dejavnosti na drugačen način lahko namesto videov uporabite risbe, da v aktivnosti razložite probleme, povezane z vprašanjem neenakosti.

NAČRTUJMO SKUPAJ

Učni cilji

- ▶ Spodbujati kritično mišljenje.
- ▶ Vaditi upravljanje s časom.
- ▶ Spodbuditi prilagodljivost in odpornost udeležencev.

Trajanje

45 – 60 min

Potrebni materiali

Flipchart, markerji, deske, svinčniki in papir

Izvajanje

1. Pogovorite se z udeleženci o različnih nalogah, ki jih vključuje izvedba pobude.
2. Predstavite primer pobude, na kateri bo skupina delala, npr. festival ulične umetnosti. Spodbudite jih, naj premislijo o nalogah, ki bi bile potrebne za organizacijo takšnega dogodka, in naj jih poskusijo razporediti v tri skupine.
3. Razdelite člane skupine v tri ekipe. Vsaki ekipi dodelite eno skupino nalog.
4. Vsaka ekipa mora delati na teh nalogah in ponuditi konkretne ideje.
5. Rezultate zabeležite na flipchart in izvedite povzetek z udeleženci o procesu ter o tem, kje so bile glavne težave ali kako jih rešiti. Udeležence povabite, naj predlagajo pobude, nato pa naj glasujejo, na kateri bi želeli delati.

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Lahko prosite udeležence, naj predlagajo pobude, nato pa naj glasujejo, na kateri bi želeli delati.

Dodatni korak v vaji bi bil, da na koncu zberete vse tri skupine skupaj in jih povabite, naj ustvarijo načrt ali koledar, ki povezuje naloge vseh treh skupin na koherenten in učinkovit način.

USTVARITE POPOLN DOGODEK!

Učni cilji

- ▶ Izobraziti mlade posameznike o organizaciji dogodka.
- ▶ Razvijati veščine vodenja, organizacije časa in spodbujanje strateškega razmišljanja.
- ▶ Raziskati in oceniti organizacijske sposobnosti udeležencev.
- ▶ Spodbujati ekipno delo in prepoznavati vloge znotraj ekip.

Trajanje

60 - 80 min

Potrebni materiali

Gradbeni materiali (sladkorne penice, špageti itd.). Kartice ali listi za zapisovanje strategij. Plakati ali flipcharti. Barvni markerji. Ura ali štoparica.

Izvajanje

1. Oblikujte skupine po 4–6 ljudi.
2. Vsaki skupini dodelite nalogo, da z razpoložljivimi gradbenimi materiali (sladkorne penice, špageti itd.) zgradijo stolp ali stavbo.
3. Vsaka skupina mora razpravljati o ključnih vlogah, ki so potrebne za promocijo najvišje ali najbolj čudne stavbe, in se odločiti, kako jo promovirati (npr. koordinator, vodja marketinga, vodja logistike itd.).
4. Vsaka skupina mora zgraditi zgradbo in pripraviti predstavitev, pri čemer prejme omejeno količino sladkornih penic in drugih "gradbenih materialov". Dajte jim svobodo, da se organizirajo po lastni presoji.
5. Skupine imajo 45 minut časa, da izdelajo svoje zgradbe.
6. Na sredini igre naj moderator razloži, kako so se pogoji spremenili. Zdaj morajo zgraditi npr. vodoravno stavbo ali najbolj pisano stavbo, ki bi jo lahko zgradili, ali pa jim primanjkuje sredstev (lahko jih prosite, da zamrznejo preostala sredstva) itd. Na ta način morajo ponovno prilagoditi svojo strategijo glede na nove pogoje.
7. Ko so stavbe dokončane, morajo skupine razložiti svoje strategije in predstaviti svoje zamisli.
8. Skupina, ki doseže cilj, zmaga!
9. Izvedite povzetek dejavnosti z vprašanji, kot so:
 - ▶ Kakšna je bila vaša organizacijska struktura?
 - ▶ Ali ste najprej določili strategijo in jo nato izvajali? Zakaj/ zakaj ne?
 - ▶ Kaj bi izboljšali?
 - ▶ Ali je sprememba dejavnosti povzročila dodaten stres v vaši skupini? Zakaj/ zakaj ne?
 - ▶ Kako lahko to delo reproducirate ali razširite na organizacijo mladinske pobude?

SVETOVNA KAVARNA

Učni cilji

- ▶ Izmenjava idej in koordiniranje skupinskega brainstorminga v skupinah.
- ▶ Primerjava idej in spodbujanje ustvarjalnega razmišljanja, da bi se podobnega vprašanja lotili z različnih zornih kotov.
- ▶ Iskanje rešitev za ugotovljena vprašanja in ustvarjanje aktivnosti za njihovo reševanje.

Trajanje

60 min

Potrebni materiali

Flipcharti, pisala in svinčniki, barvni markerji

Izvajanje

1. V prostoru, ki ga boste uporabljali, ustvarite manjše kotičke ali postavite različne mize, na katerih bo prikazan flipchart z določeno temo (po en na kotiček/mizo z nekaj označevalniki).
2. Oblikujte skupine od 4 do 6 oseb (le za začetno točko).
3. Dodelite vsaki skupini en kotiček z dodeljenim flipchartom, ki ga morajo izpolniti. Na vsakem flipchartu naj bo zapisan vprašanje ali izziv, o katerem naj udeleženci razmislijo (npr. odseljevanje iz regij, trajnostni turizem, participacija mladih, medgeneracijski spopadi ipd.). To je lahko konkretno vprašanje ali širša tema. Na vsaki mizi ali območju naj ena oseba deluje kot »predsednik«, ki skozi aktivnost ostaja na svoji poziciji ter opazuje ali moderira diskusijo.
4. Na začetku vsaka skupina pri svoji mizi razpravlja in na flipchart zapiše svoja mnenja glede svoje teme.
5. Po določenem času (npr. 20–25 minut) z glasnejšim zvokom prekinite dogajanje in obvestite udeležence, naj zamenjajo mize ali kotičke. Člani skupin se prosto premaknejo na druge mize ali območja, predsedniki pa ostanejo.
6. Na novih kotičkih ali mizah skupine pregledajo mnenja, ki so jih zapisale prejšnje skupine, in jih poskušajo dopolniti ali izraziti svoja mnenja o že zapisanem. Predsednik mize lahko pojasni zapisano ob prihodu novih skupin.
7. Korak 6 večkrat ponovite. Ko je čas za aktivnost zaključen, predsednik vsake mize predstavi končni flipchart in povzame povratne informacije o svoji temi.
8. Na plenarnem delu skupaj z udeleženci analizirajte pridobljene rezultate in razpravljajte, kako jih lahko uporabijo za navdih ali načrtovanje lokalnih pobud za mlade.

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Udeleženci imajo svobodo, da se sami organizirajo, vendar je priporočljivo, da moderator vodi prvo menjavo postaj (npr. premaknite se na levo postajo) in udeležence sproti obvešča, koliko časa jim je še na voljo. Tako bodo lahko zamenjali vse postaje.

POSTAVITEV SMART CILJEV

Učni cilji

- ▶ Spodbujanje ustvarjalnega razmišljanja.
- ▶ S sodelovanjem opredeliti skupinsko vizijo.
- ▶ Okrepiti organizacijske sposobnosti udeležencev.

Trajanje

60 min

Potrebni materiali

Mize/stoli, pisala in papir za pripravljalno fazo, preureditev stolov v krog, tabla ali flipchart za zbiranje rezultatov na koncu

Izvajanje

1. Uvod o pomenu opredelitve ciljev med načrtovanjem ali razširjanjem pobude. Razlaga kakšni so SMART cilji:
 - ▶ Specifični: Imajo jasne in določene cilje.
 - ▶ Merljivi: Možno jim je izmeriti uspešnost.
 - ▶ Dosegljivi: Določite, kdo bo opravil opravila in kdo jih bo nadzoroval.
 - ▶ Ustrezno: Produktivni za udeležence in ekipo/organizacijo kot celoto.
 - ▶ Časovno omejeni: Določite časovni okvir, ki ustreza obsegu opravil.
2. Skupino razdelite v več ekip in razdelite flipcharte, označevalnike, pisala in papirje.
3. Vsaka skupina določi enega ali več ciljev v skladu z zgornjimi značilnostmi in v zvezi s temo, ki jim je bila dodeljena (npr. določiti cilje načrtovanega dela, pripraviti diseminacijo aktivnosti, učne cilje usposabljanja itd.). Priporočljivo je, da je vaja povezana z idejo ali mladinsko pobudo, ki je že predvidena.
4. Vsaka skupina predstavi cilje ostalim ekipam. Na plenarnem zasedanju celotna skupina pregleda, ali so oblikovani cilji resnično SMART cilji, in če niso, kako bi jih lahko preoblikovali, da bi jih lažje dosegli.

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

Vodja lahko določi temo iniciative ali pa pusti ekipam, da se same odločijo za svoje teme.

To vajo lahko uporabite tudi na začetku delavnic, da mlade udeležence povabite k določitvi ciljev za njihove iniciative.

OKROGLA MIZA Z VSEMI RELEVANTNIMI DELEŽNIKI

Učni cilji

- ▶ Vživeti se v vlogo deležnika.
- ▶ Razviti radovednost in zanimanje za poglede drugih.
- ▶ Pridobiti vpogled v ideje drugih.
- ▶ Naučiti se izražati mnenja in potrebe na plenarnem zasedanju.

Trajanje

Najmanj 60 min, lahko se podaljša.

Potrebni materiali

Vloge udeležencev ali zainteresiranih strani (glejte naslednjo stran). Miza/stoli, pisala in papir za pripravljalo fazo. Postavitev stolov v krog, tabla ali flipchart za zbiranje rezultatov na koncu.

Izvajanje

1. Uvod z razlago aktivnosti.
2. Razdelitev v skupine po 2–5 ljudi in dodelitev vlog. Udeleženci bodo imeli nekaj minut, da se vživijo v vloge svojih likov.
3. 15 minut priprave v ekipah – pogovor o značilnostih, zbiranje informacij in stereotipnih misli, ustvarjanje argumentov, postavljanje cilja za svojo vlogo.
4. Opcijsko: Neformalni dialog med vlogami tik pred uradnim srečanjem.
5. Moderator predstavi vse udeležence okrogle mize z njihovimi izmišljenimi imeni, razloži izmišljeno situacijo in da besedo enemu od deležnikov za njegov uvodni nagovor. Lahko je več okroglih miz hkrati, pri čemer vedno sodeluje ena oseba iz "ekipe deležnikov", ali pa je sprva ena okrogla miza, kjer vsi ostali gledajo/poslušajo, člani ekip pa se izmenjujejo in si dopolnjujejo odgovore.
6. Udeleženci 30 minut razpravljajo z vidika svoje vloge, poskušajo prinesiti argumente ter zbrati izjave za in proti, da bi razjasnili stališča in pojasnili prednosti in slabosti svoje vloge ter dosegli svoje cilje.
7. Na koncu vsi znova izstopijo iz svojih vlog. Udeleženci skupaj reflektirajo, pregledajo predstavljene argumente, podajo povratne informacije in zberejo rezultate (učne izkušnje) o tem, kako se deležniki vedejo v vsakem kontekstu in kako bi to lahko pozitivno ali negativno vplivalo na izvajanje mladinskih pobud.

Spremembe, nasveti ali stvari, na katere mora biti moderator pozoren pri izvajanju (če obstajajo)

- ▶ Poskrbite za vljudno in spoštljivo razpravo, ne dopuščajte žalitev ali sovražnosti.
- ▶ K sodelovanju spodbudite tudi mlade, ki neradi sodelujejo, po možnosti tako, da jim postavite vprašanja ali jih prosite, naj zamenjajo mesto.
- ▶ Poskrbite za ravnotežje med deležniki glede dolžine govora in števila igralcev v vlogah.
- ▶ Pripravljalo fazo in dialog pred dejanskim „srečanjem“ dobro in vsem razumljivo strukturirajte.
- ▶ Lažje je, če imajo nekateri od udeležencev v vlogah zelo močno in kontroverzno mnenje.
- ▶ Vloge razdelite po naključju, da ne izgubite preveč časa in ne vzbudite posebnih pričakovanj.

Moderator predstavi vse udeležence okrogle mize z njihovimi izmišljenimi imeni, razloži izmišljeno situacijo in da besedo enemu od deležnikov za uvodno izjavo. Udeleženci 30 minut razpravljajo z vidika svoje vloge, poskušajo prinesiti argumente ter zbirajo izjave za in proti, da bi razjasnili stališča ter pojasnili prednosti in slabosti svoje vloge in dosegli svoje cilje. Na koncu vsi izstopijo iz svojih vlog.

SITUACIJA

Smo v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci. Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL. Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra. Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

Tim Tester Organizirana mladina (LOKALNO)	John Felder Predsednik neformalne skupine NVO „Za mlade“
Eva Example Neorganizirana mladina	Sofia Mila Direktorica lokalne šole
Frank Ramos Ustanovitelj lokalnega mladinskega združenja LOKALNO	Maria Meyer Lokalna strokovnjakinja na področju kulture
Ellen Smith strokovna mladinska delavka LOKALNO	James Brown Direktor lokalnega gostinskega podjetja
Mark Clark Uradnik občinske uprave	Eric Wilson Neposredni sosed nepremičnine
Anna Alberts Vodja projekta regionalna organizacija za upravljanje (javno)	Mila Taylor Generalna direktorica turistične organizacije (DMO)

Št	Deležnik	Položaj/ mandat	Potencialna vloga	Vključenost	Vpliv Moč
1	Tim Tester	Organizirana mladina (LOKALNO)	Lahko podpira z udeležbo	Vodenje	Nizek
2	Eva Example	Neorganizirana mladina	Lahko podpira z udeležbo	Podporna	Nizek
3	Frank Ramos	Ustanovitelj lokalnega mladinskega združenja LOKALNO	Lahko zagotovi sredstva in podporo	Vodenje	Visok
4	Ellen Smith	strokovna mladinska delavka LOKALNO	Lahko zagotovi sredstva in podporo	Vodenje	Visok
5	Mark Clark	Uradnik občinske uprave	Lahko podpira	Nevtralno	Visok
6	Anna Alberts	Vodja projekta regionalna organizacija za upravljanje (javno)	Sodelovanje je mogoče	Podporna	Srednji
7	John Felder	Predsednik neformalne skupine NVO „Za mlade“	lahko zagotovi sredstva in podporo	Vodenje	Srednji
8	Sofia Mila	Direktorica lokalne šole	Mreženje in znanje	Podporna	Visok
9	Maria Meyer	Lokalna strokovnjakinja na področju kulture	Lahko zagotovi znanje	Podporna	Srednji
10	James Brown	Direktor lokalnega gostinskega podjetja	Možnost sodelovanja	Neozaveščeni	Nizek
11	Eric Wilson	Neposredni sosed nepremičnine	Lahko podpira ali ovira	Nevtralna	Nizek
12	Mila Taylor	Generalna direktorica turistične organizacije (DMO)	Lahko podpira ali ovira	Nevtralna	Srednji

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra z** imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Tim Tester
Organizirana mladina

POTENCIALNA VLOGA

Lahko podpre s svojo udeležbo

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Vodenje

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Nizka

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Stari ste 17 let in ste aktiven član lokalnega mladinskega združenja LOKALNO ter pogosto sodelujete pri njegovih dejavnostih. Podpirate idejo mladinskega centra in ste zelo angažirani ter imate zelo slabo mnenje o javnih organih, saj so po vašem mnenju prepočasni in ne podpirajo mladih.

Zelo dobro poznate Evo Example, Franka Ramosa, Ellen Smith prav tako iz mladinskega združenja in Sofio Mila le malo, vendar vas ona pozna.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Eva Example
Neorganizirana mladina

POTENCIALNA VLOGA

Lahko podpre s svojo udeležbo

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Podporna

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Nizka

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Stari ste 15 let in k projektu vas je povabil prijatelj Tim Tester, ker se ukvarja s to temo in je aktiven član lokalnega mladinskega združenja LOKALNO.

Podpirate zamisel o mladinskem centru, vendar se zaenkrat ne angažirate, saj imate občutek, da ne morete vplivati in da nikogar od odločevalcev vaše mnenje ne zanima. Če bi vas vprašali neposredno, bi imeli o celotni temi udejstvovanja mladih v vašem mestu močno mnenje, saj ste zaradi tega razočarani.

Običajno se s prijatelji srečujete v parku ali na športnih igriščih.

Tima Testerja poznate, ker ste sosedje in prijatelji.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra z** imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Frank Ramos / Ustanovitelj lokalnega mladinskega združenja LOKALNO

POTENCIALNA VLOGA

Lahko zagotovi vire in podporo

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Vodilni

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Visoka

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Ste ustanovitelj lokalne mladinske organizacije in na tem področju delujete že 25 let. Sami ste odraščali v tej vasi in ugotovili, da tu ni dobrih priložnosti, zato ste takrat ustanovili to združenje. Že osem let si prizadevate ustanoviti center, vendar dolgo časa ni bilo primerne nepremičnine, poleg tega pa niso bili na voljo potrebni finančni viri. Zdaj vidite veliko priložnost.

Težavo vam predstavlja, da je zelo malo ljudi, ki bi se želeli vključiti in delali v centru. Žal se tega zavedajo tudi javni organi. Tudi nekaj sosedov ni nujno navdušenih nad zamisljo, saj menijo, da bo center preglasen.

Poznate Tima Testera, ker je član vaše organizacije, Ellen Smith sodeluje z vami, že poznate Marka Clarka, Johna Felderja in Sofijo Milo.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Ellen Smith
Strokovna mladinska delavka

POTENCIALNA VLOGA

Lahko zagotovi vire in podporo

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Vodilni

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Visoka

VAŠE OZADJE IN MNENJE

V združenju LOKALNO delate že dve leti in ste zelo zavzeti. Žal so nekateri sodelavci že odšli, ker so se sami odselili ali ker društvo nima dobrih prostorov in ponuja programe in tečaje le v športnih objektih ali šolah.

Franka Ramosa zelo podpirate, saj občudujete njegovo motivacijo.

Poznate Jamesa Browna, ker je vaš stric, in Milo Taylor, ker ste nekoč delali v turizmu.

Drugih udeležencev ne poznate, le Tima Testerja, ker je član združenja LOKALNO.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra z** imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Mark Clark
Uradnik občinske uprave

POTENCIALNA VLOGA

Lahko podpira

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Nevtralna

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Visoka

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Že 20 let delate v občinski upravi in ste odgovorni za konstrukcijo novih stavb. Pogosto ste slišali za projekt, vendar osebno menite, da ni nujno potreben, saj se mladi tako ali tako pogosto vozijo v večja mesta in se tam srečujejo. Denar bi lahko uporabili tudi za kaj drugega. Vendar ga tudi vi ne želite zavrni, saj bi se lahko financiral tudi iz javnih sredstev. Lahko bi ga spremenili tudi v nekaj turističnega, kavarno ali prostor za srečanja.

Franka Ramosa poznate že vrsto let kot borca za to temo in projekt, poznate Anno Alberts, Sofio Mila in Mila Taylor.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Anna Alberts

Vodja projekta regionalna organizacija za upravljanje (javno)

POTENCIALNA VLOGA

Sodelovanje je mogoče

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Podporna

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Srednja

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Delate na področju regionalnega razvoja v občinski organizaciji in se radi ukvarjate z mladinskimi vprašanji, vendar menite tudi, da je treba razmišljati nekoliko dlje v prihodnost in vključiti težave, kot so pomanjkanje osebja in težave z mladimi. Ste odprti do tega projekta, vendar še niste zelo veliki podpornik.

Poznate javne predstavnike, vodjo organizacije LOKALNO in Milo Taylor.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

John Felder
Predsednik neformalne skupine NVO „Za mlade“

POTENCIALNA VLOGA

Lahko zagotovi sredstva in podporo

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Vodenje

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Srednja

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Pred letom dni ste ustanovili neformalno skupino nevladnih organizacij „Za mlade“, da bi podprli problematiko mladih. Trenutno deluje nekoliko vzporedno z mladinsko organizacijo, kar včasih povzroča težave. Vendar bi lahko zagotovili osebje in podprli projekt z zbiranjem sredstev ali drugo finančno pomočjo ter pomagali pri komuniciranju in diseminaciji.

Poznate Franka Ramosa, Ellen Smith in Marijo Meyer, ki vas je povabila na to srečanje.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Sofia Mila
Direktorica lokalne šole

POTENCIALNA VLOGA

Mreženje in znanje

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Podporna

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Velika

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Že več let ste ravnatelj lokalne šole in prepričani ste, da bi bil mladinski center dober za mlade. Prav tako bi lahko organizirali skupne dogodke šole in delovali kot sponzor, saj šola občasno izvaja dobrodelne projekte.

Vendar pa bi radi vplivali tudi na vsebino in programe, čemur pa vodja združenja LOKALNO Frank Ramos ni najbolj naklonjen.

Franka Ramosa dobro poznate, učence Tima Testerja, Ellen Smith, Marka Clarka in Anno Alberts.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Maria Meyer
Lokalna strokovnjakinja na področju kulture

POTENCIALNA VLOGA

Lahko zagotovi znanje

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Podporna

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Srednji

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Ste še precej mlada strokovnjakinja na področju kulture in menite, da je v tem mestu premalo kulturne ponudbe.

Tudi iz lastne mladosti se spomnite, da ni bilo veliko ponudbe, zato ste za sodelovanje in želite podpreti projekt. Večino ljudi poznate le po imenu, najboljše pa poznate Johna Felderja, s katerim sodelujete. Prav njega ste tudi povabili, saj si želite, da bi prišlo do sodelovanja med LOKALNO in njimi.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

James Brown
Direktor lokalnega gostinskega podjetja

POTENCIALNA VLOGA

Možnost sodelovanja

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Neozaveščeni

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Nizek

VAŠE OZADJE IN MNENJE

O projektu še niste veliko slišali, ker nimate veliko opraviti s to temo. Prav tako še nimate izoblikovanega trdnega mnenja. Možno bi bilo sodelovanje med mladinskim centrom in vašo restavracijo, kar bi bila seveda prednost.

Milo Taylor poznate samo iz turizma.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Eric Wilson
Neposredni sosed nepremičnine

POTENCIALNA VLOGA

Lahko podpira ali ovira

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Nevtralna

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Nizka

VAŠE OZADJE IN MNENJE

Za idejo o projektu ste vedeli že nekaj časa, vendar je dolgo časa niste jemali resno. V življenju ste imeli slabe izkušnje z mladimi, hrupom in težavami, zato ne želite imeti mladinskega centra tik ob svoji hiši. Iščete dobre razloge, vendar se ne morete domisliti nobenega objektivnega razloga.

Milo Taylor poznate, zato jo želite podpreti pri tem, da bi z nepremičnino naredila nekaj, kar bi bilo povezano s turizmom.

SITUACIJA

Gre za **gradnjo novega mladinskega centra** z imenom PLAY HALL v mestu Farturi s približno 40.000 prebivalci.

Trenutno v mestu ni mladinskega centra, mladi pa radi zahajajo v parke ali klube. Mesto je znano kot priljubljena turistična destinacija in slovi po svoji naravni dediščini ter turizmu, ki temelji na naravi. Kultura ni ena izmed pomembnih tem mesta.

Na projektnem sestanku se zberejo vsi deležniki in razpravljajo o prednostih in slabostih mladinskega centra.

Pri tem projektu je bilo doslej več težav. Vsak ima svoje interese in mnenja.

VAŠA VLOGA

Mila Taylor
Generalna direktorica turistične organizacije (DMO)

POTENCIALNA VLOGA

Lahko podpira ali moti

VAŠA STOPNJA VKLJUČENOSTI

Nevtralna

VAŠA STOPNJA VPLIVA

Srednji

VAŠE OZADJE IN MNENJE

V turizmu delate že 10 let, vendar ste šele pred kratkim začeli delati v tem kraju in si želite, da bi kraj postal bolj privlačen. Seveda veste, da so domačini prav tako pomembni in da ima DMO tudi uradno „koncept za prebivalce“, vendar si pravzaprav predstavljate, da bi tam videli hotel ali drug velik turistični projekt. Mladinski center bi gotovo veliko pripomogel, vendar s turističnega vidika ni tako zanimiv.

Malce poznate Jamesa Browna in ob ogledu lokacije ste srečali Erica Wilsona ter mu povedali svoje mnenje.

ANEKSI

ANEKS 0

Delovni paket 3

DP3.2: Kompilacija informacij na podlagi virov

KLIKNITE TUKAJ ZA CELOTNO TABELO

Teme/Regija	Evropska Unija	Otok Syros (Grčija)	Brežice (Slovenija)	Dolina Tiétar (Španija)	Arouca (Portugalska)	Cori (Italija)	Werfenweng (Avstrija)	Opombe
Skupno število prebivalcev regije.	Leto 2021: 447 199 800 ljudi.	Leto 2021: prebivalcev Syrosa je 20.791, v južnoegejski regiji pa 327.820.	Konec leta 2022: občina Brežice ima 24.286 prebivalcev.	Skupaj prebivalcev. 36.158	Leto 2021: približno 21117 prebivalcev.	Skupaj 10 456 prebivalcev.	Leto 2022 je imela občina Werfenweng 1.078 prebivalcev (Land Salzburg, 2022).	<i>Na vseh območjih živi manj kot 40.000 prebivalcev.</i> <i>Skupaj predstavljajo 0,03 % Evropske unije.</i>
Število mladih (14-30 let, če je podatek na voljo), ki živijo na teh ozemljih.	Leta 2001-2020: splošno zmanjšanje števila mladih.	Leto 2020: 347.512 prebivalcev, starih od 15 do 29 let, v južnoegejski regiji. Za otok Syros ni na voljo najnovejših podatkov, vendar je bilo leta 2011 v starosti od 15 do 24 let 1.908 prebivalcev.	Konec leta 2022: občina Brežice je imela 3.718 mladih.	V dolini Tiétar živi 5.115 ljudi, starih od 14 do 30 let.	Leto 2021: mladih (15-29 let) je bilo 3331.	Leto 2020: (podatki ISTAT), 1400 mladih (18-30 let) in 2003 (18-35 let).	Leto 2022: Na teh območjih je živelo 110 mladih (15-24 let). To je predstavljalo približno 10,2 % vseh prebivalcev v tem letu (Land Salzburg, 2022).	<i>V vseh primerih se zdi, da je delež mladih nižji od 16 % celotnega prebivalstva.</i>
Stopnja brezposelnosti (če je mogoče, stopnja brezposelnosti mladih).	Leta 2008-2013: povečanje s 16 % na 24,4 %. Od leta 2013: se je znižalo, rekordno nizko, na 14,9 %, vendar je še vedno dvakrat višje od splošne brezposelnosti. <u>Stabilno vključevanje na trg dela je začelo trajati dlje: veliko prehodov z enega delovnega mesta na drugo in negotovo delo, kar močno vpliva na ranljive skupine (npr. rasne in etnične manjšine).</u> (npr. rasne in etnične manjšine). Starost od 15-24 let, v letu 2020: total of 15,9%; 19,4% (rojeni v EU) to 27,5% (rojeni v EU). Starost od 15-24, v letu 2021: 31,1% (rojeni zunaj EU) to 31,3% (rojeni v EU).	Leto 2018: brezposelnost na otoku Syros je znašala 13,4 %. Leto 2023: Podatki, zbrani januarja 2023, kažejo na povečanje brezposelnosti mladih v Grčiji: 28,9 % v starosti od 15 do 24 let.	Leto 2023: januarja je bilo v občini Brežice 885 brezposelnih oseb. Od tega jih je je 88 (skoraj 10 %) brezposelnih v starostni skupini od 15 do 24 let in 80 mladih (približno 9 %) v starostni skupini od 25 do 29 let.	Podatki o brezposelnosti v La Adradi, januar 2023 (vir SEPE): Skupno število prebivalcev: 2.750 Skupaj brezposelnih: 267 Moški, mlajši od 25 let: 7 Moški, stari od 25 do 45 let: 42 Moški, starejši od 45 let: 74 Ženske, mlajše od 25 let: 5 Ženske, stare od 25 do 45 let: 41 Ženske, starejše od 45 let: 98 Podatki o brezposelnosti v mestu Arenas de San Pedro januarja 2023 (vir SEPE): Skupno število prebivalcev 6.465 Skupaj brezposelnih 514 Moški, mlajši od 25 let: 21 Moški, stari od 25 do 45 let: 60 Moški, starejši od 45 let: 155 Ženske, mlajše od 25 let: 9 Ženske, stare od 25 do 45 let: 103 Ženske, starejše od 45 let: 166 Podatki o brezposelnih v občini Candeleda januarja 2023 (vir SEPE): Celotno prebivalstvo 5.044 Skupaj brezposelnih oseb: 318 Moški, mlajši od 25 let: 5 Moški, stari od 25 do 45 let: 42 Moški, starejši od 45 let: 87	Leto 2022: brezposelnih mladih (starih od 15 do 24 let) je bilo 9,7 in 6,7 % (starih od 25 do 34 let).	Leto 2020: stopnja brezposelnosti med mladimi znaša 38,6 % in NEET znaša 12,3 % (PSZ).	Leto 2019: Statistični podatki o številu brezposelnih po starostnih skupinah niso na voljo. Stopnja brezposelnosti v občini Werfenweng je leta 2019 znašala 4,4 %. (Statistik Austria).	<i>V večini primerov se zdi, da so najnovejši podatki o stopnji brezposelnosti mladih nižji od splošnega trenda EU (2021). Vendar še vedno predstavlja vsaj več kot 9% vseh primerov, razen v mestih Werfenweng (brez podatkov), La Adrada (brez podatkov, ki omogočajo razlikovanje) in Arenas de San Pedro (brez podatkov, ki omogočajo razlikovanje).</i>

ANEKS 1

Povzetek politik in rezultatov Reactive Youth

Prebivalstvo:

1. **Majhna velikost populacije:** Vsa ozemlja imajo manj kot 40.000 prebivalcev, kar predstavlja manj kot 0,03 % prebivalstva EU.
2. **Omejena populacija mladih:** Delež mladih na teh ozemljih je manjši od 16 % celotne populacije, kar vpliva na delovno silo in družbeno dinamiko. Migracije mladih vplivajo na število mladih na teh ozemljih.
3. **Upadanje števila prebivalstva:** Na večini izbranih ozemelj je tako kot na drugih podeželskih območjih v EU zaradi omejenih izobraževalnih in gospodarskih možnosti ter migracij mladih ob staranju prebivalstva prišlo do upada prebivalstva. Vendar pa dolina Tiétar in Werfenweng kažeta nasprotno trende, kar kaže na edinstveno dinamiko.

Gospodarstvo:

1. Čeprav je stopnja **brezposelnosti mladih** na večini ozemelj nižja od povprečja EU, se v vseh primerih še vedno giblje nad 9 % (razen v Werfenwengu, La Adradi in Arenas de San Pedro, kjer konkretni podatki niso na voljo). To kaže, da kljub razmeroma boljšim razmeram brezposelnost mladih na teh podeželskih območjih ostaja zaskrbljujoča.
2. **Gospodarski sektorji:** Na teh območjih prevladujejo primarni in sekundarni sektorji, s poudarkom na kmetijstvu, primarni industriji in storitvah, povezanih s turizmom. Ti sektorji zaposlujejo pomemben del lokalnega prebivalstva, zlasti na vrhuncu turistične sezone. Pomembno vlogo ima tudi terciarni sektor, zlasti na področju storitev, povezanih s turizmom.

Regionalne politike:

1. Na izbranih območjih politike razvoja podeželja posredno omenjajo mlade prek izobraževanja, zaposlovanja in storitev za ranljive skupine. Poudarjen je trajnostni razvoj, pri čemer je poudarjen pomen usposabljanja, izobraževanja in najboljših praks v gospodarskih sektorjih. Brežice in Cori izrecno omenjajo participacijo mladih, medtem ko drugi to nakazujejo posredno. Obstajajo **politike, ki niso v**

celoti obravnavale posebnih potreb in želja, ker mladi, ki želijo prispevati svoje poglede in strokovno znanje, niso bili zastopani.

Državljska in družbena participacija:

- 1. Prizadevanja za zagovorništvo:** Zagovorništvo se osredotoča na trajnostno okolje, uporabo naravnih virov, sodelovanje mladih in enakost spolov. Arouca in Syros dajeta prednost trajnostnim okoljskim pobudam. Vendar ta prizadevanja vodijo predvsem regionalni organi ali organizacije in ne mladi. Prizadevanja so v skladu s cilji EU na področju trajnostnega razvoja.
- 2. Želja mladih po sodelovanju:** Številni mladi so izrazili željo, da bi imeli glas in bili aktivno vključeni v oblikovanje politik in programov, ki vplivajo na njihova življenja. Poleg tega si mladi želijo prevzeti proaktivno vlogo pri reševanju vprašanj skupnosti, zagonu projektov in izvajanju pozitivnih sprememb.
- 3. Modeli participacije mladih:** Obstajajo modeli participacije mladih, ki jih vodijo lokalne vlade ali z državo povezani subjekti. Primeri vključujejo mladinske svete v Arouci, dolini Tiétar, Cori in Brežicah. Na drugih območjih mlade za sodelovanja spodbujajo mladinske organizacije in organizacije za mlade, da bi mladi lahko sodelovali individualno ali prek povezav z različnimi organizacijami.
- 4. Ovire za udeležbo:** Hierarhične strukture in birokratski procesi ovirajo sodelovanje mladih pri odločanju. Mladi na otoku Syros se soočajo z izzivi pri pridobivanju javnih prostorov in upravljanju birokratskih postopkov. Obstoječe strukture in mehanizmi mladim pogosto ne zagotavljajo smiselnih priložnosti za sodelovanje. Mladi so se pogosto soočali s finančnimi omejitvami, omejenim dostopom do virov in pomanjkanjem podpornih mrež, da bi lahko svoje zamisli uresničili. Premagovanje teh ovir je ključnega pomena za izpolnitev naraščajočega interesa mladih za sodelovanje in slišanost s strani odločevalcev.
- 5. Nezadostne komunikacijske poti med lokalnimi organi in mladinskimi organizacijami:** Mladi posamezniki so se pogosto počutili ločene od organov odločanja, poleg tega so poročali o pomanjkanju informacij glede priložnosti, virov in pobud, ki so zanje pomembne. Ta komunikacijska vrzel je ovirala pretok informacij ter omejevala ozaveščenost in vključenost mladih v lokalne pobude in programe.

ANEKS 2

Rezultati političnih priporočil Reactive Youth, povezani s cilji trajnostnega razvoja

Primer, ki prikazuje, kako je bila analiza stanja, izvedena na področjih projekta Reactive Youth, povezana s cilji trajnostnega razvoja s prednostno razvrstitvijo tistih, ki so bili najbolj povezani s potrebami regije, in kako so bili obravnavani v skladu z Agendo 2030.

Prebivalstvo:

- 1. Majhna velikost prebivalstva:** Vsa ozemlja imajo manj kot 40.000 prebivalcev, kar predstavlja manj kot 0,03 % prebivalstva EU.
- 2. Omejena populacija mladih:** Delež mladih na teh ozemljih je manjši od 16 % celotne populacije, kar vpliva na delovno silo in družbeno dinamiko. Migracije mladih vplivajo na število mladih na teh ozemljih.
- 3. Upadanje števila prebivalstva:** Na večini izbranih ozemelj je tako kot na drugih podeželskih območjih v EU zaradi omejenih izobraževalnih in gospodarskih možnosti ter migracij mladih ob staranju prebivalstva prišlo do upada prebivalstva. Vendar pa dolina Tiétar in Werfenweng kažeta nasprotno trende, kar kaže na edinstveno dinamiko.

08
DECENT WORK
AND ECONOMIC
GROWTH

09
INDUSTRY, INNOVATION
AND INFRASTRUCTURE

12
RESPONSIBLE
CONSUMPTION AND
PRODUCTION

Gospodarstvo:

- Čeprav je **stopnja brezposelnosti** mladih na večini ozemelj nižja od povprečja EU, se v vseh primerih še vedno giblje nad 9 % (razen v Werfenwengu, La Adradi in Arenas de San Pedro, kjer konkretni podatki niso na voljo). To kaže, da kljub razmeroma boljšim razmeram brezposelnost mladih na teh podeželskih območjih ostaja zaskrbljujoča.
- Gospodarski sektorji:** Na teh območjih prevladujejo primarni in sekundarni sektorji, s poudarkom na kmetijstvu, primarni industriji in storitvah, povezanih s turizmom. Ti sektorji zaposlujejo pomemben del lokalnega prebivalstva, zlasti na vrhuncu turistične sezone. Pomembno vlogo ima tudi terciarni sektor, zlasti na področju storitev, povezanih s turizmom.

01
NO POVERTY

08
DECENT WORK
AND ECONOMIC
GROWTH

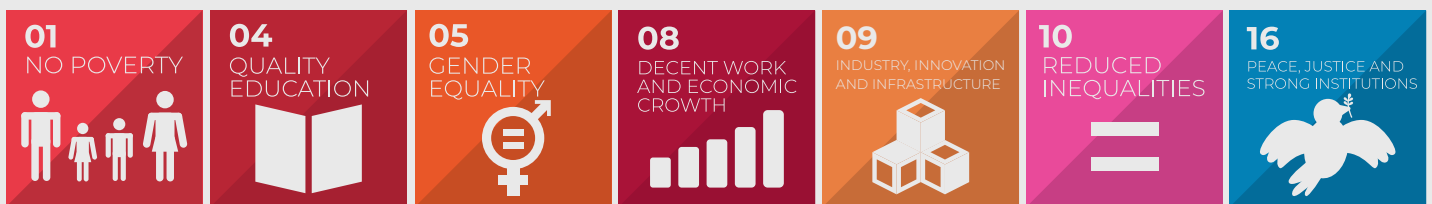

09
INDUSTRY, INNOVATION
AND INFRASTRUCTURE

Regionalne politike:

1. Na izbranih območjih politike razvoja podeželja posredno omenjajo mlade prek izobraževanja, zaposlovanja in storitev za ranljive skupine. Poudarjen je trajnostni razvoj, pri čemer je poudarjen pomen usposabljanja, izobraževanja in najboljših praks v gospodarskih sektorjih. Brežice in Cori izrecno omenjajo participacijo mladih, medtem ko drugi to nakazujejo posredno.
2. Obstajajo **politike, ki niso v celoti obravnavale posebnih potreb in želja**, ker mladi, ki želijo prispevati svoje poglede in strokovno znanje, niso bili zastopani.

Državljska in družbena participacija:

1. **Prizadevanja za zagovorništvo:** Zagovorništvo se osredotoča na trajnostno okolje, uporabo naravnih virov, sodelovanje mladih in enakost spolov. Arouca in Syros dajeta prednost trajnostnim okoljskim pobudam. Vendar ta prizadevanja vodijo predvsem regionalni organi ali organizacije in ne mladi. Prizadevanja so v skladu s cilji EU na področju trajnostnega razvoja.
2. **Želja mladih po sodelovanju:** Številni mladi so izrazili željo, da bi imeli glas in bili aktivno vključeni v oblikovanje politik in programov, ki vplivajo na njihova življenja. Poleg tega si mladi želijo prevzeti proaktivno vlogo pri reševanju vprašanj skupnosti, zagonu projektov in izvajanju pozitivnih sprememb.
3. **Modeli participacije mladih:** Obstajajo modeli participacije mladih, ki jih vodijo lokalne vlade ali z državo povezani subjekti. Primeri vključujejo mladinske svete v Arouci, dolini Tiétar, Cori in Brežicah. Na drugih območjih mlade za sodelovanja spodbujajo mladinske organizacije in organizacije za mlade, da bi mladi lahko sodelovali individualno ali prek povezav z različnimi organizacijami.
4. **Ovire za udeležbo:** Hierarhične strukture in birokratski procesi ovirajo sodelovanje mladih pri odločanju. Mladi na otoku Syros se soočajo z izzivi pri pridobivanju javnih prostorov in upravljanju birokratskih postopkov. Obstoječe strukture in mehanizmi mladim pogosto ne zagotavljajo smiselnih priložnosti za sodelovanje. Mladi so se

pogosto soočali s finančnimi omejitvami, omejenim dostopom do virov in pomanjkanjem podpornih mrež, da bi lahko svoje zamisli uresničili. Premagovanje teh ovir je ključnega pomena za izpolnitev naraščajočega interesa mladih za sodelovanje in slišanost s strani odločevalcev.

5. Neizadostne komunikacijske poti med lokalnimi organi in mladinskimi organizacijami: Mladi posamezniki so se pogosto počutili ločene od organov odločanja, poleg tega so poročali o pomanjkanju informacij glede priložnostih, virih in pobudah, ki so zanje pomembne. Ta komunikacijska vrzel je ovirala pretok informacij ter omejevala ozaveščenost in vključenost mladih v lokalne pobude in programe.

ANEKS 3

FAZA	GLAVNA AKTIVNOST	NALOGA	DEJANJA	TREKUTNI STATUS	CILJNE SKUPINE	ODGOVORNA OSEBA	OPOMBE
Priprava	1. Komuniciranje	1.1 Razvoj spletne strani					
			1.1.1 Razvoj strukture	Opravljeno	Mladi	Eddie	
			1.1.2 razvoj vsebine in besedil	V teku	Mladi	Helen	
			1.1.3 Produkcija fotografij	Polovica besedil	Mladi	Francisca	
		1.2 Priprava in organizacija koledarja objav					
			1.2.1 Priprava excel dokumenta	Se še ni začelo	Lokalne skupnosti	Mark	
			1.2.2 Sprotno dodajanje medijskih vsebin v namensko mapo	Se še ni začelo	Lokalne skupnosti	Francisca	
			1.2.3 Dnevna objava in pisanje besedil	Se še ni začelo	Lokalne skupnosti	Mark	
						Mark	

Koledarski roki (preglednica GANTT) in roki						
Februar	Marec	April	Maj	Junij	Julij	August
15. 2.						
	28. 3.					
		29. 4.				
			20. 5.			
					26. 7.	
						28. 8.

ANEKS 4

MESECI	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	M11	M12
	Leto xxxx											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
AKTIVNOSTI												
AKTIVNOST 1: priprava												
AKTIVNOST 1: implementacija			A1									
AKTIVNOST 1: diseminacija												
AKTIVNOST 2 IN 3: priprava												
AKTIVNOST 2 IN 3: pridobivanje udeležencev												
AKTIVNOST 2: implementacija									A2			
AKTIVNOST 3: implementacija										A3		
AKTIVNOST 2 IN 3: diseminacija na zaključnem dogodku												

BIBLIOGRAFIJA:

- ▶ Deming, V. (2004). *The Big Book of Leadership Games*. New York, NY: McGraw-Hill. P.115-116
- ▶ European Commission. (2007-2013). *European Commission report on rural development*. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/rural-development_en
- ▶ European Commission. (2017). *The future of rural areas: challenges and opportunities*. Retrieved from https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/rural-development_en
- ▶ European Commission. (n.d.). *Communication and promotion of your project*. Horizon 2020 Funding Guide. Retrieved from https://ec.europa.eu/research/participants/docs/h2020-funding-guide/grants/grant-management/communication_en.htm
- ▶ Hart, R. (1992). *Children's participation: From tokenism to citizenship*. Innocenti Occasional Papers, Series 4, No. 1. UNICEF International Child Development Centre. https://www.researchgate.net/publication/24139916_Children's_Participation_From-Tokenism_To-Citizenship
- ▶ OECD. (2011). *OECD rural policy reviews: England, United Kingdom*. Retrieved from https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2011/01/oecd-rural-policy-reviews-england-united-kingdom-2011_g1g11809/9789264094444-en.pdf
- ▶ United Nations. (2017). *The role of sustainable rural development in achieving the SDGs*. Retrieved from <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-rural-development/>

Reactive Youth

www.reactiveyouth.eu

Sofinancira
Evropska unija

